ኤርትርየ ሕዳስ

17ይት ሰነት ዕልብ 35 | ኣርቡዕ 21 ኦክስት 2024 | ዋጋ 2.00 ነቅፈ

መህረጃን ኤረትርየ 2024 - ዝክረት 50 ሰነት መህረጃን በሎንየ ተ'መ

እት ዮም 10 ኦክስት ዲብ ሐ'ረት ኤክሰፖ እብ ርኢስ ኢሳይያስ ኣፈወርቂ ረስሚ ለትከሰተ መህረጃን ኤረትርየ 2024 - ዝክረት 50 ሰነት መትአምባት መህረጃን በሎንየ፡ ዮም 18 ኦክስት ረስሚ ተ'መ።

ዲብለ ውዘራእ ለብእቶም ውቁሳም ሰብ-መዝ ሕኩመት ወጀብሀት ለሐድረው ዲበ ዓደት-መድብኢ፡ መፈውድ ዓዳት ወርያደት ሰፊር ዘምዴ ተኽሌ እትለ ኣስመዐየ ከሊመት፡ መህረጃን'ነ - ወጠንያይ-ዓዳት እንዴ ገብኣ፡ እግል መደት ሰኖታት መትራከቢ-ኩብሪ እት ቀበት ዐድ ወካርጅ ለነብር ሸዐብኑ፡ ዲብ ኣተረዶት ጅንሰየትነ ወውሕደትኑ፡ ሕፍዘት ወነወሮት ዐዋዲነ ወሰዋልፍኑ፡ ክምሰልሁመ ትምሳል-ራቴዕ ናይ ኤረትርየ፡ ታሪኽ፡ ሰያሰያይ-ሕርያነ ማሕበራይ ሱረተ እግል ዐለም እግል ኣትኣማር ፍገራት-ዐባይ ክም ወደ ሐቀለ ሐበረ፡ መህረጃን ዮም ዓመት፡ እት ቀበት ዐድ ወካርጅ ለህለ ሸዐብነ ለኣሻረከ ዕፈ፡ ዲብ ኣስመረ እብ ለትወቀለት ሕሸመት ሰበት ተዐየደ፡ ዲብ ታሪክ መህረጃናትነ እብ ፍንቱይ ለልትሸረሕ ታሪካይ ምዕራፍ ክምሰልቱ ኣፍሀመ።

ዮም ዓመት፡ ኣቃሊም ዲብ መጃላት ዓዳት፡ መሕበራይ ወዐማር ባጽሐቱ ለህለየ ደረጃት ለለኣርኤ ጽበጥ፡ እብለ ለኣደርስ ገበይ ክም ቀደመየ ለሐበረ ሰፊር ዘመዴ፡ ለመናሰበት - ሄራር መህረጃን ኤረትርየ እብ ዓመት፡ ታሪክ መህረጃን በሎኘ ህዬ እብ ፍንቱይ እብ ሕፍዝ ለ'ተለ ዳይም ወሳይቅ እግል ለኣትዳሉ ለተኣትናይት ሒለት ክም ተህሌ እግለ ለቡ ደማነት ሸርሐ።

ዲብለ እብ ዕፈ-ዓዳት ለገምለት ናይ መከለስ ዓደት፡ እግል መሻርከት ወዶር ዐቢ ለኣግደው ሸሃዳት ተህየቡ።

ኣስመረ፡ እድንያይት ኣምዕል እንሳንየት ትዝከር

እድንያይት ኣምዕል እንሳንየት፡ እብ ደረጃት ዓለም እግል 15ይት ኢነተ፡ እብ ደረጃት ዐድነ ህዬ እግል 4ይት ወክደ "እንሳንየት ትኣምርተ ሕሸመት፡ መርዒት ወከህላት ተ" እበ ትብል ሰቅራት እብ ደረጃት ወጠን ዮም 19 ኦገስት እብለ ትፈናተ ወራታት ትዘከረት።

እት ኣስመረ - መድረሰት ሕጁባም ኣብርሀ ባህተ ዲበ ትነዘመ በራምጅ፡ ዲብ ውዛረት ዐመል ወመንገፎ እጅትማዕየት፡ ሙዲር ዓም መንገፎ እጅትማዕየት ኣሰይድ ምሐረትኣብ ፍስሃዬ፡ ዲበ ኣስመዐየ ከሊመት፡ ሀደፍለ ዝክረት ምስል ምስክነ ለነብሮ መዋጥኒን ሕሸመቶም እንሳንየት እንዴ ተሐፈዘት፡ ኣመት መናበረቶም ለወዱ እቡ ቴለል እግል ለሀሌ፡ ዝያድ እግል ልትከደም ክምቱ ሸርሐ።

ሙጅተማዕ ኤረትርየ ሕሸመት ወድ ኣዳም ለለዐቅብ፡ ሕቁቅ ወድ ኣዳም ወመሳዋት ሕሸመት ለለሀይብ፡ እተክምሰልሁመ ዲብ መዓወነት ሕድ ለለኣምን ክምቱ ለሐበረ ኣሰይድ ምሕረትኣብ፡ እሊ ሰዋልፍ እሊ ምስል በራምጅ ዐማር እግል ሊጊስ ወኣተሳላዩ እግል ልትኣከድ ጅህድ ክም ለኣትሐዜ ኣፍሀመ።

መመቅርሓይት መኣሰሳት መነዘመት መጅልስ ቅራን ዲብ ኤረትርየ ሚስ ናህላ ሻልጂ፡ እብ ጀሀተ፡ እድንያይት ኣምዕል እንሳንየት፡ መራዒት ወሰዳይት ለተኣትሐዝዮም ጅሃት መጅተማዕ ሰዳይት እግል ልርከቡ፡ ገባይል ወሙጅትማዓት እበ ትመቃርሐት ገበይ እግል ልሸቀው ለተኣትፋቅድ ኣምዕል ክምተ እንዴ ሐበረት፡ ኤረትርየ ምስል መባድእ በራምጅ ዐማር እብ ፍዕል ትከደም እቱ ክም ህሌት ኣከደት።

ለመናሰበት ደረሰ መድረሰት ሕጁባም ኣብርሃ ባህተ እበ ቀደመው በራምጅ ዓዳት ፈን ወእብ ውዛረት ዐመል ወመንገፎ እጅትማዕየት እበ ትዳለ ዕፈ ለልትሐረክ ሰወር ጋምለት ዐለት።

ሰነይ፡ ዳፍያት ሕማም ጥጋዕ ልተላሌ

እት ምዴርየት ሰነይ፡ ዲብ ሐ.ን ከረም ለልትርኤ ሕማም ጥጋዕ እግል ልትከራዕ፡ ሸዐብ ዲብ ፈዓልየት ኣብሳር ዳፍያት እግል ልሸቁ፡ መስኡል መክተብ ከደማት ዓፍየት ኣሰይድ ገብርሂወት ተከስቴ ትላከ።

ምስል መኣሰሳት እተ ወደዩ ህድግ፡ ኣሰይድ ገብረሂወት፡ ሸዐብ ምስል መኣሰሳት ዓፍየት እንዴ ትዓወነ ሰርግሉ እበ ጸንሐ ሸቅል ሕበር፡ ሕማም ጥጋዕ ዲበ ትደሀረት ደረጃት ክሩይ ክም ዐለ፡ ምናተ እትሊ ወክድ እሊ፡ ዲብ እዳራት ደዋይሕ ፋንኮ፡ ወተለተ-ዐሸርሕ ልትርኤ ሰበት ሀለ፡ ስካን መትደጋግ እግል ሊደው ወኣብሳር ዳፍያት እግል ልልመዶ ትፋነ።

ጅንሰ ወጠባይዕ ጫጮት ዲብ ልትባደል መጽእ ሰበት ሀለ፡ ውዛረት ዓፍየት ዲብ ሳረዮት ወኣብሳር ዳፍያት ተቅዩር ትወዴ ክም ጸንሐት እንዴ ሐበረ ሀዬ፡ ሸዐብ ዲብ ፈዓልየት ኣብሳር ዳፍያት እበ ትወቀለት ሐቀ ከድመ፡ ለሕማም ዲበ ሐጭረ ወክድ ሐን መራቀበት እግል ልእቴ ክም ቀድር ኣብርሀ።

እሊ ክእነ ዲብ እንቱ፡ ውሕደት ዐማር እቅትሳድ ምዴርየት ሰነይ ዐመልየት ኣትሐደሶት ወፍገራት ሩከሰ ትጃረት ሐዲስ ለከሰስ ህድግ ምስል ሰብ መኣሰሳት ወዴት።

መስኡል መክተብ መሀንድስ ዳዊት ብርሃኔ፡ ዝያድ 1,500 ሩክሰት ዲብ ሸቅል ክም ሀለየ ፡ ምናተ ኣሰክ እለ እግል ልትጀደድ ለትቀደመ 371 ሌጠ ክምቱ እንዴ ሐበረ፡ ሰብ መኣሰሳት ዲብ ወክዱ እግል ልጀድዶ ኣትፋቀደ።

ከበር እስትሸሃድ

ሐንቴ መራዐየት ፈሬዕ ውዛረት ዐመል ወመንገፎ እጅትማዕየት ኣቅሊም ምግብ ትትናበር ለዐለት ምስክንት ሐርብ - ገዲመት መናድለት ሶፍየ እድሪስ፡ እት 61 ሰነት ዕምር እብ ሕማም ኣስተሸሀደት።

እት ሰነት 1975 እት ስፉፍ ቅዋት ተሕሪር ሸዐብየት ለፈግረት መናድለት ሶፍየ፡ ኣስክ ምጽኣት ሕርየት ታመት፡ እግል ሸዐበ ወወጠነ እብ ዛይድ መትሰባል ለሸቁት ምሐርባይት ተ።

ዓደት ቀብረ ህዬ፡ ማሌ 20 ኦክስት ሳዐት 4:00 ኣልዐስር እት መቅበረት ሹህደእ ኣስመረ ገብኣት።

ፈሬዕ ውዛረት ዐመል ወመንገፎ እጅትማዕየት ኣቅሊም ምግብ፡ እብ እስትሸሃድ ገዲመት መናድለት ሶፍየ እድሪስ ለትሰመዐዩ ሐዘን እት ሸሬሕ፡ እግል ዓይለተ ወመልህያም ንዳለ ኤማን ወሰብር ልተምኔ።

ኣድም ኣብሓሪሸ

መህረጃን 2024፡ እብ ዝክርያት ግሩም ተምም

ስወር፡ ሳሌሕ ዐብደልቃድር

ሰፊር ዘመዴ ተኽሌ

ኣሰይድ ኤፍሬም ሀብተጼን (ወዲ ገዴ)

እብ "ዝክረት - 50 ሰነት መህረጃን ቦሎኛ" እት ሐረት ኤክስፖ እግል ሴዕ ምዕል ለኣተላለ መህረጃን 2024 ለሐልፈት ሰንበት ዐባይ እብ ሰርገል ተ'መ።

እተ ውዘረእ፡ ውቁላም ሰብ ሰልጠት ሕኩመት ወጀብሀት፡ ዐባዩ ዐድ፡ ፈናኔን ውብዕዳም ዕዙማም ለሐድረወ መናሰበት፡ ሰፊር ዘመዴ ተኽሌ ዲብ ኣሰመዐየ ከሊመት፡ "መህረጃናትነ ወጠንያይ ለመድነ እት ገብእ፡ እግል ስኒን እት ካርጅ ወቀበት ዐድ ገብእ ለሀለ፡ እት ፍንጌለ እት ቀበት ወጠን ወካርጅ ለነብሮ መዋጥኒነ ጨምራይ ኩብሪ እንዴ ገብኣ፡ ለቃሊ ዐዋዲነ እንዴ ተሐፈዘ እት ኣጅያል ክም ልትዐዴ እግል ልግበእ፡ እግል እዲነ ለሕሹም ዐዋዲነ ወነባሪነ ዲብ ኣትኣማር ሐዞት ዛይደት ለኣገዴ ለሀላቴ። መህረጃን፡ እት ዐቦት ውብነእ ወጠነ፡ ክም መዋልያይ መሻቀዩ ለንትነፈዕ እቡ ቴ። ናይ ዮም ዓመት መህረጃን ሀዴ፡ ዝክረት 50 ሰነት ቦሎኛ ወመህረጃን 2024 ምስል እት ኤክስፖ፡ ናይ ካርጅ ጃልያትነ ወቀበት ዐድ ለነብር ሸዐብነ ለጀምዐ ወተጃርብ ብዞሕ ለትከሰበ ምኑ ሰበት ዐለ፡ ምዕራፍ ፍንቲት እት ታሪክነ ጻብጥ ሀለ፡" ዲብ ልብል፡ "ሄራር 50 ሰነት መህረጃን ቦሎኛ ለከምክም ክታብ ወሲቀት እግል ልትዳሌ ቡ" ወሰከ። ሰስ ኣቃሊምነ እት ዐማር ወእጅትማዕየት እምጽኡ ለሀለ ሄራር ተጠውር እብ ጽበጥ እት ሐቴ ቀዕረት ለእንፍሀም ምኑ ተጀሞዕ ክም ቴ ኣፍሀመ።

ሐቆሁ ተቅሪር መህረጃን ሰነት ዮም ዓመት፡ እተ ምን ኣዳም ልግምት ለዐለት ቃዐት መስረሕ-3 ኤክስፖ ለቀደመ ኤፍሬም ሀብተጼን (ወዲ-ገዴ) ቴ። ሀቴ፡ "መህረጃን 2024፡ ሰላምነ፡ ዐማርነ ወለባበትነ ለትረአ ዲብ መናሰበት ቴ። ለመህረጃን ለድቅብት መዳፍዐትነ ለሸሬሕ፡ መዋጥኒን እት ኤክስፖ ኣምር፡ ተጃርብ፡ ክብት ዓዳት፡ መናበረት ቆምያትነ ወብዕድ እት ብንየት ወጠንየት ለሰድዮም ጋራት ለረክቦ እቴ መናሰባት ለከልቅ ወጠንያይ መሃም ተጀሞዕ ቴ። እትሊ መህረጃን ዮም ዓመት እብ ተዛክር ለኣተ ኣዳም ዝያድ 400 ኣልፍ ነሰመት ምን ነኣይሽ ወዐባዩ ቴ። እት ገሌ ምነ ተፋሲል ምን እትዐዴ፡-

1, ትልሀየ ዓዳት ወሙሲቀት፡ - ለስስ ኣቅሊም ዐድነ ዝሕረት ትልሀየ ዓዳት ወሙሲቀት እብ ሰማን ቆምያት ዐድነ ኣምጽኣው። እምብለ ቆምየት ረሻይደ። እትሊ መሻረከት ሸባብ ዛይደት ለትረኤት እቴ፡ ስስዒት ኣስል፡ ልብሰት፡ ሰርጎ፡ ነባሪ ወኣላት ሙሲቀት ትቀደመ። ለኢትሐንፈለት ዝሕረት ዓዳት ኣቃሊምነ እብ ውጅሀት ገበየ እግል ትምጸእ ፊነ ሀይብት ሀሌት።

2, ኣላት ሙሲቀት ኣስል፡- እትሊ መጃል እሊ ለልኣትዐጅብ ኣላት ወትልሀያሁ መጽኣ። መተልሀየትለ ኣላት ሙሲቀት ኣስል እግል ሴዕ ምዕል እምበል ዕርፍ፡ ቤጽሐት መህረጃን ለረይሐት ዝብጠት ሙሲቀት ቀዳሚት ኣርኣው። ዐደዶም'መ ብዞሕ ዐለ። እትሊ ሕዳን ኣንሳት እት ኣላት ሙሲቀት ክም ብነ ትቀየመ።

3, ንዛም ንዳቅ ኣብያት ወመንበረት፡- እሊ ርክን መህረጃን ምነ ለበዝሐ ኣዳም ለልትዛየሩ እት ገብእ፡ ለኢልትመሸግ፡ ክል ሰነት ሀዴ እብ ዝሕሮታት ሐዲስ ለሸብብ ቴ። ዮም ዓመትመ እብ ለሐሰ ኣትሳናይ ዲብ ንዛም ንዳቅ ኣብያት ቅዱም ዐለ። ናይ ኩለን ቆምያትነ ለወክል 15 ንዛም መንበረት ወንዳቅ ኣብያት ሀዴ ትቀደመ። ኣሳር ቃሊ ሰበት ቴ፡ እግል ኢልክረብ፡ ኣቃሊምነ እት ሐረት ኤክስፖ፡ ለልኣመጽእዉ ኣላት ኣሳር ወዐፍሸ ንዳቅ ኣብያት ወመናበረት ለከርየ ዲቡ መክዘን ዳይም እግል ልትሀየበን ፊነ ሀይብት ሀሌት።

4, ዕፌ ዝሕረት ኣቃሊም፡- እስ ቃዐት እስ ርዝቅ ስስ ለኣቅሊም ምድሩ ወሓለት ጀዉ ብዞሕ እግል ለኣምር ሰደ። ብዝሓም ቤጽሐት እብ ሸርሐ ለዐለው መትኣምረት ኣርዛቅ ኣቃሊም ወሰብ መቅደረት ለተኣተግኔዕ ሐብሬ ዲብ ረክቦ፡ እግለ መዕረድ ዕፌ (Exhibition) እብ ሕሰር ውቁል ዐፈዉ።

5, በሀል ነባሪ፡ እትሊ ክል ኣቅሊም ኣምዕሉ እንዴ ተሀየበቴ፡ ምን በሀል ነባሪ፡ ክም ኣሸዓር ቀዳም፡ እት መናሰባት ለልትበሀል ብሂላት፡ ማሴ፡ ሕላይ ውብዕድ ጽበጥ እብ ተኣስትሀል ቀደመ። በሀል ነባሪ እተ ሐልፈ ናይ 20 ሰነት መህረጃናትነ ዲብ ሸባብ ወኣጅያል ነኣይሽ ለዐደዩ ጽበጥ ዐዋዲ ሀገጊት ዐድነ ሰኒ ለልትሐመድ ወቀይ ቴ። እት ክል ምዕል ሀዴ ዝያድ 350 መትፈርጀት ትትሐደር ለዐለት ቃዐት-ኤክስፖ፡ ገጽ ኣስቦሕ ወምሴ በሀል ነባሪ ሳ'ረ ኢኮን። እሊ በርናምጅ ዛይደት መሻረከት ኣንሳት ለትረኤት እቴ፡ ቀጠር፡ ኣሜሪከ፡ ከናደ፡ ቤልጅም ወኬንየ፡ ለመጽኣየ ጃልያት እትሊ መህረጃን ዮም ዓመት ምን ሰነት 1974-2024 ለልኣርኤ ነሻጣተን እምጹኣት ዐለየ። እትሊ ብዞሕ ታሪካይ መናሰባት እብ ስወር ውሱቅ ሀለ። እሊ እብ ስወር-ሳብት፡ ቪድዮ ወክቴብ ሐብሬ፡ ናይ መደት ንዳል እግል ሕርየት ወራታት ጃልያት፡ ወራታት መዳፍዐት ወዐቂብ ዓዳት ለሸምል ናይ ክልኤ መራሕል ንዳል ቀደም ወሐቀ ሕርየት ለወሰፍ፡ ዐጀብ ብዞሕ ምን መትፈርጀት ለረክበ ወታሪክ ለወሰቀ ሰበት ቴ። ግረ እስ እብ ለሐሰ እግል ልቅረብ ክም ቡ ተውሰየት ተሀየበት" እት ልብል፡ ምን እሊ ዝሕሮታት መህረጃን፡ ብዝሓም መዋጥኒን ራሐት ደሚር፡ ወጠንየት ወመትሰባል እግል ወጠን፡ ካድም ወመዕጸም፡ ቴለል ምድርከ ወኣዳምከ ለትኣምር ምኑ ክም ቴ ኣከደ።

እብ ዝላም ከረም ለተ'ለ መህረጃን ሰነት ዮም ዓመት፡ እግል መትፈርጀቴ ለረይሐ ጽበጥ ዕፌ ዓዳት፡ ሙሲቀት ኣስል ወዘበናይት፡ እት 15 ድወል ካርጅ ለነብረ ጃልያት ለኣምጸኣያሁ ጽበጥ ስወር-ሳብት ወቪድዮ፡ ዕፌ ኣፍላም ወድራመ፡ ኣምር ክቴብ ወሲምናራት፡ ዕፌ ዝሕረት ኣቃሊም፡ ፍረቅ ዓዳት ነኣይሽ ወዐባዩ ለቀደመያሁ ፈርያት ፈን፡ በሀል ነባሪ፡ ንዳቅ ኣብያት ወመናበረት ገቢልነ፡ ዝቤ ኣክትበት፡ ሱግ ብዳዐት (ባዛር)፡ ሃይበት ክዳማት መኣሰሳት፡ ኣላት ብስር መንበረት ክም ጽዋር፡ ኣግርበት ቤት፡ ኣግርበት ብለዕ ወስታይ መጅተመዕነ፡ ዐፍሸ ሐዳራት ቀዳም እት ኤረትርየ ወብዕድ ጽበጥ ለሐየበ ሰበት ዐለ፡ ልእከት ወጠንየት እት ኣጅያል ለሓለፈ ወለኣስበቀ ዐለ።

መህረጃን 2024፡ ሰፈላሉ ወዝክርያቴ እት ኣጅያል እንዴ ሐድገ እብ ዐውቴ ዶል ተምም፡ ደለ ሰኔት ወጠዕመት ለትደርስ ምኑ ክብት ሰበት ቴ። "መህረጃናትነ ዲመ ልንበር፡ ልክበር ወልትነሰር" እት እብል፡ ኩለን ኣስክ ኣቃሊመን ለትበገሰየ ፍረቅ ዓዳትነ፡ ገበይ ጸዕደ ወደሐን፡ ምነ ዶለ እተ ሖለ እብለን።

ጭድቅ ምን ሓድራም መናሰበት መድብኢ

ምን ጀዋእዝ ሕሸመት

ኤረትርየ ጋዜጣ

ክል ኣርቡዕ ለትጠ'በዕ ጀሪደት

መዳልያይ፡-
- መሐመድ እድሪስ

ለይኣውት ወኣርተየት
* ዘህረ ዐሊ
* ፋጥነ ኣድም

ተለፎን፡ 121797/07121322
ፋክስ፡127749፡ ዕ.ሰ.ቡ፡ 247

ተውዝዕ ጀሪደት፡
ተለፎን፡ 200454

ኣትኣመሮት፡
ተለፎን፡ 125013፡ ዕ.ሰ.ቡ፡ 1284

ደሴአባብ

ዐብደለ መ/ዐሊ (መዐልም)

ከራዊ እት ቤቼ!

7ይ ክፈል

ሐማተ ተለፎነ ደብአት ወእሲት ወል ምን ደሚር ልዉቅ ወፋሬሕ እብ ሀመት ወድመል ትቀየረ ደሚረ።

መዳም አስክ ቤተ አቅበለት ምንዲ ገብእ፡ እግለ ምነ ገብአ ልግበእ ሰዳይት እግል ኢትሕዜ ወዑነት ምስል አርወሐተ ትጋለደት። ሀተ ክምእኒ ትብል፡ “እለ አነ አዜመ ምን ሐማቼ እግልዬ ለቀርብ ወእግል ውላጄ ይሀለ፡ ክልኤ አምዕል ናይ ተምሸየት ወተቅዩር ጀው ረቅበት እቼ” ትቤ ከአትማረረት መስኪነት።

ዕምር ውላዶም ሰልአሰ ወሬሕ ባጼሕ ዐለ፡ ኖሶም ልትበለሶ ወልትደናከኮ ዐለው። እሊ ዕምር እሊ እብ መዳም እት ልትረኤ ዐቢ ዐውቴቱ ልትሐሰብ ለዐለ። እምበል ሴንዳይ ወሴድያይ እትሊ ዕምር እሊ እግል ተአብጽሖም እብ ደሚረ እግል ረሐ ሐመደት። ወክድ ዎሮት ሀዩ፡ እብ ክምሰል እሊ ጉምጉም ትብል ምስል አርወሐተ፡ “አነ እምዬ ክልኤ ሳምን እንዴ ይአደውር አስክ ቤቼ፡ እግል ትጠልቀኒ ይዐለት እግለ፡ አነ እግለ ሳድፈኒ እት ሕሳብ ኡቲቱ ይዐልኮ፡ ሀታመ እግል እሊ በክት እሊ ካልአቼቱ ወገብአት ልትፈሌ” እት ትብል ትሸርሑ ዐለት።

ፈጅር ጸቤሕ ምድር ቴሌፎን መዳም ክርንቱ ሰኒ እንዴ ወቀለ ዲድ እብ ልክየ ቤለ። ሀታመ ነፈር ሰኒ መክሩህ በአሰ ለወዴ እተ ክምሰልቱ ትበየነ እግለ መስለኒ፡ ነፍሰ ትኮተትት ምኑ ወሐር ቤተ እንዴ ኢትራፈዕ ክምሰል ቤት ደወርህ ሸተቴ ብተቴ ጋብአት እት እንተ፡ ጋሸ እግል ኢልምጽአ ሰኒ ፋርሀት እት እንተ፡ እት ትሰዔ አስኩ ጌሰት፡ እሊ ኢኮን ቴሌፎን ሐማተ እት እንቱ ጸንሐየ። እንዴ ትከበተተ “አለው፡ ሀለው አሰላም ወዐሌክም ሐማቼ፡ ሰኒ ሀሌኪ ንኡሽ ወዐቢ፡ ሚ መስል ሀለ” ምስል ሀንደገት ልበ እት ትትባደር ሰላም ወሰአላት ደርብ ሕድ አተርቴት ዲበ።

ሐማታመ፡ “አልሐምዱልለህ ማሸአላህ ክሉ አማን ወሰላም ቱ። እግለ አጀኒት ገሌ ሓጃት እንዴ ትዛቤኮ እምጽእት እሎም ሀሌኮ፡ እተ በዋበተ ዐማረት ሀሌኮ፡ እቱ ካርየቱ ሀሌኮ” ቴለ ከተሌፎን አትካረመት ምነ።

እሊ ለሰምዐት እሲት ወል ቤተ እግል ትራፈዕ ወልባሰ ውላደ ተአክብ ኬን ወእንሰር ሀተዋቴት። አሰናይ እበ ሰልም ይዐርገት ትቤ ከሐምዴ ወሸክር እግል ረቢ ወዴት።

እግለ ሸፈፍ እተ ረአሰ ዐረትት እንዴ ፋረሸቱ እት ረአሱ ምላያት ካሬት ከአልበሰቱ፡ እትሊ ሀተ ዕምጉን እት ወዴ አመተ ይአምሮ ሐቀ ሰር ሳዐት ክርን ጭፍር አዳም እተ ሰልም ትሰምዐት። እለ ኢኮን ሐማተ እት ሸፍር ተለው ወዴት እተ።

ሐማት፡ “አሰላም ወዐሌክም፡ አፎ አክል እሊ ተአከርኪ ምንዬ? ወሚ ቱ እሊ መሳክብክም ክምሰለ መካርር አ---ዱግ” ክምሰል እሊ ገበሉ ቀወ! እግል ወሰራሪት በትከ። እት ደንጎበ አዚም ክምሰል ልትፈደል በደል ምስል እሲት ግንሐት እብ ክልኤ ዕንተ እንዴ ሐድገት፡ እት ንሳለ ለረትዐ እበ ለትትሃጌ ምስለ እት መክሐደ አቴ እቤ፡ ከአዘምኮ ክምሰል ሐል እንዴ ርኤክዉ” ትብል እሲት ወል።

ሐማት ለእግለ ትቤ እንዴ ትቤ አስክ ቤተ አቅበለት ወእሲት ወል፡ እብ በሀል ሐማተ እት ሀሩር ኩብድ ትካሬት። እብ ፍንቴይ እለ አምዕል እለ ምን ረአሰ አሰ ወዲቅ አሸበበተ። ሐማት

ሚ እሊ አጀኒት እብ ክምእኒ ተአሰኪቡ ሀሌኪ? ኣዐዙብላሂ ምንኪ ለሓለት እለ! ክለ ለእግለ ትገኤሕ መሲረ ሰሕተት ወመርበየ ቅይርት!” ሐማት እራት ወኣካድ እት ረአሰ እሲት ወልደ አክል ደብር እት እንቱ አውደቀቱ።

መዳም ክምሰል ሰንዐት እብ ወሪደ ጽብጥት ፍርፍር ወዴት፡ አድኖኔት፡ ለእግለ ትብል ቅዊት እተ እት እንተ ኬን ወእንሰር አንገዋጌት። በሀል ወአዚም ክሉ አሕድ መሰለ እተ። እብ ዲደት ናደት እት እንተ ሰሓቅ ሐሩቀት አማውር ቀጽበ እንዴ ረፍደ እብ ሰሓቅ ከኔፍራተ ቃልዐት።

እብ ክምሰል እሊ ሀዩ ትሸርሑ፡ “ለእለ እግል ኢበል ሐዜኮ፡ በዴት ምንዬ። አክለ ገጸ ገንሐኮ፡ ጊ’መት ትገልበበተኒ። አፉዬ ትለገመ። ንሳልዬ ተአሰረ፡ ወትቀየደ። ሰኒ ኢኮን ወእኩይ ረፍድ ኢኮን ወቅቡል ትምትም ገብአኮ። ክምሰል ንሳልዬ እብ አልፍ ቀይድ ለትቃየደ ሰር ፍንጌሀ ወፍንጌ እሲት ወልደ ለሀሌት ፍንቲት ውላደ ወዕምር እግሉ ልብ እንዴ ኢትከሬ አትመጣወረቱ። እብ ኢነዳፈት ቤተ ወኢነዘሞት ወኢራፍያት ለበብሶም ወኢናጸፎት ዐረትት፡ ሰግር ለኢረክበት እተ ይዐለት ወሀታመ ለእግለ ረኤት ኢሰትረ ወኢሐብዐት። ሐማት እት ዕምር ሰኒ ወቤት ፋይሐት፡ ወመናበረት ጣፍሐት ወውላደ ሰለሰ ወክሎም ሰብ ዕያል ወረትዐት፡ ክሉ ሀመ ወዐመለ ምነ ወምን ብእሰ ለኢለሐልፍ። ወእት ሐንቴሀ ወዳይት ለትአሸግብ። እሲት ወል፡ እም ብክር ወለት አርበዕ ሰነት፡ ወዳግም እም ሰለሰ መነቲት፡ መናበረት ድህርት ወምዲሸት ምን ልቅመት አፍ ኢትሐ’ልፍ። ቤት ጨባብ ወሓለት ዝሩፍ እግል ወዳይት በክት ኢትሀይብ።

እሲት ወል ክሉ ሸታይም ወሄረሪት ሐማት እት ክልኤ እዝነ እብ አትቃባል እት ልትሰመዕ፡ ምን ምድር ያፈራጅ ቤለ ዕሰረ ኢነት ረዳዐት ውላደ ሐጽበት ወእብ ሐዲሰ ዐመረት፡ “እንቲ ሀኪት ወሀ---ኪ--ት” ብሂለ፡ ምስለ ክል አምዕል ለትሸቅዩ አክለ ፈቅደተ ሰኒ ልበ ነድድ እተ ዐለ። ሀተ እትሊ እብ ሕሳብ እት ተአንኮልል ፈጅአተን እመ ቴለለ እግል ትድሌ አተሰለት ዲበ። “አሰላም ወዐሌክም መዳም ወለቼ!” ለከራዊዬ ትብሎም መላእካትኪ ሚ መስሎ ሀለው! ትሰሐቀየ ቀበሊት እም ወወለተ። “ማሸአለህ በኪታም ወሰዒዳም ሀለው ማማዬ”? እበ ምን ሐማቼ ሳደፈኒ እራት ወእካድ ላቱ ሐቴ ኢደገምኮ እግለ፡ ኤእ! እግል እድገም እግለ ዐለት እግልዬ። ምስል ርሕዬ ለወዴኩሁ መክሐደ ኖሰተ” በልሰት ሀታመ።

መዳም ፍንጌ እሊ ወሌሂ እት ነትል ወእብ ሕሳባት እት ተአምሆልል ወለተ መርየም ለአንተብሀ እግለ ኢረክበት መስለኒ፡ እብ ናይ ንኡሽ ተሀምግ ውዕለት እንዴ ዐለት፡ እብ ሰፍረ ሰበት አግረሰት እግል እመ ነብረ እግል ቲዴ እግለ ትሰአለተ። እማመ ሐቀ ትጸብሐት ቀመት አድሓሀ እግል ተአንፍር አስክ ምስካብ ሰበት ገይስ ምነ፡ እተ ጣወት ዜድ እንዴ በልሰት ከተኬቱ፡ እበ እት ሐንገለ ለአትቀባብል ለዐለ ፍንጌሀ ወሐማተ ለዐለ ሐምያት ሐማት ወእሲት ወል እግሉ እብ ሐዲሰ እብ ሕሳባተ አትዋረደቱ። ሀተ እብሊ እት ተዐርግ ወትትከሬ፡ ለእተ ጣወት ዐለ ዜድ እሳት ሰበት ሌመት እቱ እግለ ከሺነት እት ብናሀ እንዴ ለዐ ተናኑ ምን ንቀርለ ከሺነት እት ለዐቦርግ ትረአ።

እግል እሊ ተናን እሊ ለረኤት መዳም ዲብ ትሰዔ ክምሰል መጽአት፡ እሊ ኢኮን እሳት እግለ ሰታይር እንዴ አንደደቱ አሰክለ ቤት እት ትልዔ ጸንሐተ። አፉሀ እት ልውዔ ወእግረ እት ትሰዔ እተ ጋዝ መጽአት ወእግሉ ደብአት ወረቢ እንዴ ምደረት ኢለአርእዮም ትሀወነ ወቀሊል እንፍጃር ትሰምዐ ወለጋዝ እንዴ ኢትበጼሕ ሰይጠረት ዲበ መዳም። ምናተ ለእንፍጃር እበ ክርንቱ ለሳምዐት እግለ ነኣይሽ አጀኒተ እት ርዕብ ኣተዮም ምነ።

መአሰሰት ተዋብ ንዋይ ወብቅል...

ምን ገጽ 7 ለተሳሳ

እሊ ሀዩ ክመ ለትሐዜ ደረጀት አብጸሕናሁ እግል ኒበል እንዴ ኢገብእ ክም ለሀድእ ቱ ዋድያሙ ለሀሌነ፡ እግልሚ ልሰዕ ንትበገስ ሰበት ሀሌነ 25 ምእታይት 50 ምእታይት ወ75 ምእታይት እት እንብል ዐዳገ ክም ለሀድእ እንወዴ ለሀሌነ። አግደ ላኪን ሕነ ሌጠ እንዴ ኢገብእ ለሐረስታይ ሐርሱ ጠወረ ምንገብእ ወድሙን ቴክኖሎጂ በጽሐ ምንገብእ፡ እብ ብዕራይ ለልትሐረስ ወእብ ትራክተክ ለልትሐረስ ሐቴ ሰበት ኢኮን ለእተይ እንዴ ለዐቤ ገይስ። 10 ኩንታል ረክብ ለዐለ 20 ረክበ ምን ገብእ እት ዐዳገ መ ለእተይ ለዐቤ ወለ ዐውል ልደሀር።

እተይ ዐበ ምንገብእ እግል ኢልክረብ ሀዩ መአሰሰት ተዋብ ንዋይ ወብቅል እት ዐዲ ጓዕዳድ፡ በጽዕ ወገርሰት እንታጅ ናይ አጽንሖት ለትትነፋዕ እቡ መካዘን እዱሊት ሀሌት። እሊ ሀዩ ሀተ ለተአፈርዩ ሌጠ እንዴ ኢገብእ ሐረስቶት ለልአፈርዉ መ እት ዐዳገ በዝሐ ምንገብእ፡ እንዴ ዛቤቱ ምኖም ዲብ መክዘን እንዴ ጸንሐ ለእንታጅ እተ ለልውሕድ እቱ ወክድ ክም ልትዘቤ ትወዴ። እግልሚ ሐረስታይ እግል ኢልክሰር እንዴ ሸቀ ፍሬ ክድመቱ እግል ልርከብ። ክም መሰል እት ወክድ ከመዶር እት ዐድነ እብ ብዝሔ ለፈሬ እቱ ሒን መ እንታጅ እንዴ በዝሐ እግል ኢልትለከፍ እት ጋሸ-በርከ አፍሂምቦል ለልትበሀል ባካት ናይ ሳልሰል መአሰሰት እንዴ ዳሌት ዲብ ሰልሰት ለትበድል ሀሌት። እምበልሃመ ናይ አለቡ ሀሌት፡ እሊ ሀዩ ሕነ ዲብ ዴሽ ወዲብ ለትፈናተ መአሰሳት ሕኩመት ክም ኩልያት ለመስለ ወመዓስከር ሳወ ወናይ ተዕዲን መአሰሳት ክም በጽሕ እንወዴ። እሎም ምን ዐዳገ ልትዛበው ምንገብእ ዲብ ዐዳገ መ እንታጅ ወወሕደ። ሰበት እሊ ዲብ ወፈሮት ወእንታጅ በዝሐ ምንገብእ እግል ኢልክረብ ወኢልትለከፍ መአሰሰት ተዋብ ንዋይ ወብቅል ዶረ ዐቢቱ ለሀለ።

እት ኣክር አሰይድ ቴድሮስ፡ ሸዐብ ወመአሰሰት ተዋብ ንዋይ ወብቅል እት ሙስተቅበል ወጠን፡ ሐቴ እዴ እንዴ ገብአው ጀላብ እግል ልሸቀው መአሰሰቶም ክም ዘርእ፡ ደወ ወሸፍር አውጀዶት፡ ናይ ሐርስ ትራክተራት ወፈሮት፡ ከምሰልሁመ ከደማት ሐብሬ ወምክር ዓበዮት ወሐረስቶት ሰብ ሸርከት ናይ እለ መአሰሰት እንዴ ገብአው፡ እት ሙስተቅበል እግል ቀበት ዐድ ወተሰዲር ለገንሕ እንታጅ እግል አፍረዮቱ ለሀለ ስታትነ። እሊ ሀዩ ምስለ ለሀለ ሰእየት ለልሀይብ ጣቃት ናይ አድመኖት በርናምጅ ናይ ሕኩመትነ፡ ናይ ረይ (መሰኖ) መሻርዕነ አድመነ ምንገብእ፡ ርሕነ እንዴ ቀደርነ አስክ እት ባካትነ ለሀለየ ድወል ለእንልእክ እቱ ወክድ ረዩም ኢኮን! እሊቱ ሀዩ ናይ ሙስተቅበል በርናምጅነ” ልብል።

ሙሰተቅበል ምዴርየት ከርከበት እት ዐማር

ሙሰውር፦ ክብሮም ጸሃዬ

ምዴርየት ከርከበት እትሊ ወክድ ለህሌቱ ወእት ሙሰተቅበል ለትጸበሩ ተጠውር ዐማር ለከሰሰ ምሰል አሰይድ ዐብደልከሪም እድሪስ ሙዲር ምዴርየት ከርከበት መቃበለት ዋድያም ዐልነ ታምም ጸበጠ እትለ ናይ ዮም ጥብዐት ፋግር ህለ ቅራኣት በኪተት።

አሰይድ ዐብደልከሪም እድሪስ

ሰኣል፦ አሰይድ ዐብዱልከሪም እድሪስ ሰልፍ እብ ሰበት ምዴርየትኩም ምዴርየት ከርከበት እግል ተኣትአምረነ?

በሊሰ፦ ምዴርየት ከርከበት ለህለ እግለ መሳሐት ርሒብቱ እብ እንክር ግብለት ምሰል ምዴርየት ድጌ፡ እብ ምውዳቅ ጸሓይ ምዴርየት ፎርቶ ሳወ ወጅዙእ ናይ ደውለት ሱዳን ወእትጃህ ቅብለት ህዬ ምሰል ምዴርየት ሰልዐ ወደውለት ሱዳን ትትሓደድ። ብዝሔ ሸዐብ ከርከበት 42 አልፍ በጽሕ እት 13 እዳረት ዳሕየት ህዬ ነብር። 20 ምን ምእት እብ ሐርሰ ወትጃረት ነብር እት ህለ 80 ምን ምእት እብ ርዕዮ ለልትናበርቱ። እሊ ሸዐብ እሊ ቀደም ሕርየት ሑዳም ሱዳን እንዴ ጌሰው ገሌ መባድእ ናይ ተዕሊም ወቅርኣን ለቀርአው ይሳረተ ሐበት ናይ ተዕሊም በክት ኢዐለ እግሉኒ፡ ፡ እት መደት ሰውረት ጀብህት ሸዕብየት እትሊ በካት ክም መጸት ተዕሊም አብዮት ቅወት ምንመ አሰባደ ምሰል ናይ ተናዚም ለዐለ መሻክል ክምመ ለትሐዜ አዳም ደርሰ ምኑ እግል ልትብህል ኢልትቀደኒ ለበክት ናይ ተዕሊም አዜ ዲብ መደት ሕርየት ሌጣቱ ርኩብ ለህለ። እብ አሳሰ እሊ እትለን ለእንቤለን 13 እዳራት ደዋሒ ዲብ 12 መዳርሰ እንዴ ትከሰተ አጀኒት ዲቡ ክም ደርሰ ጋብእ ህለ። እሊ መዳርሰ እሊ አሰክ ምግባይት ደረጀት ለልአደርሰ ሰበትቱ ምኑ ወለዐል ለገብአው አሰክ ቦርዲን ፎርቶ ሳወ፡ አሰማጥ ወአቁርዳት እንዴ ትለአከው ተዕሊሞም ናይ ካልኣይ ደረጀት ክም ለአተላሉ ገብእ ዐለ። ህቱ ህዬ ምሰል ሪም ወመናበረት ናይ ዐዶም እንዴ ትፈንተው እግል ልድረሶ ብዞሕ መሻክል ገብእ እቶም ሰበት ዐለ፡ እትሊ ወክድ እሊ ሐል ለትወዴ ቦርዲን እትለ መዲነት አመላይት ምግብ አዳረት ምዴርየት ከርከበት ሰበት ገብአት እተ ክም ትትከሰት ጋብእ ህለ።

እሊ በክት እሊ እግለ በዲር ራክባሙ ለኢዐለው በክት ባብ ለከሰት ሰበትቱ ክሉ እህትማሞም እት ተዕሊም እንዴ ወደው ተቅይር እግል ለአምጽኦ ወላዶም ዲብ ለትወቀለት ደረጀት እንዴ በጽሐ እግል ልክደሞም ምን እሊ ፍረስ እሊ እግል ለአሰተፊዶ ወእብ ንቁሰ ተዕሊም ሳድፎም ለዐለ መሻክል ምኑ እግል ልትባልሖ ዲብ ተዕሊም እግል ልጭቀጦ ልትከደም ምንመ ህለ ዝያድ ሸዐብ እንዴ ፈህመዩ እግል ለአሰተፊድ ምኑ ለትሐዜ።

ሰኣል፦ ለህለየ 13 እዳረት ደዋሒ ዲበን ናይ መትከምካም ሚ ደረጀት በጽሕ ህለ?

በሊሰ፦ ለ13 እዳረት ደዋሒ ክለን ሸዐብ ክምኩም እተን ህለ። ከረ ሂምቦል ቀጨጭ፡ ሃማሽ-ዱብ፡ አመላይት፡ ለኬቄቭ፡ አግማይት ወብዕዳት ለህለየ እዳራት ወመናዋቅ ሸዐብ ጅሙዕቱ ወለ መዳርሰ መ ዲቡ ፍቱሕ ህለ። እምበልሁ ለሑድ ሐረሰታይ ለልትበህል እትለን እዳራት ደዋሒ እት መሐዛት ለልሐርሰ ህለ። ምን መሐዛት ወኬን ላኪን ክም መሼለ ወልቱግ ለዘርኦ ሑዳምቶም። ተዕሊም ኣብዮት ቅወት ምንመ አሰባደ ምሰል ናይ ተናዚም ለዐለ መሻክል ክምመ ለትሐዜ አዳም ደርሰ ምኑ እግል ልትብህል ኢልትቀደኒ ለበክት ናይ ተዕሊም አዜ ዲብ መደት ሕርየት ሌጣቱ ርኩብ ለህለ። እብ አሳሰ እሊ እትለን ለእንቤለን 13 እዳራት ደዋሒ ዲብ 12 መዳርሰ እንዴ ትከሰተ አጀኒት ዲቡ ክም ደርሰ ጋብእ ህለ። እሊ መዳርሰ እሊ አሰክ ምግባይት ደረጀት ለልአደርሰ ሰበትቱ ምኑ ወለዐል ለገብአው አሰክ ቦርዲን ፎርቶ ሳወ፡ አሰማጥ ወአቁርዳት እንዴ ትለአከው ተዕሊሞም ናይ ካልኣይ ደረጀት ክም ለአተላሉ ገብእ ዐለ። ህቱ ህዬ ምሰል ሪም ወመናበረት ናይ ዐዶም እንዴ ትፈንተው እግል ልድረሶ ብዞሕ መሻክል ገብእ እቶም ደዋሒ ምን አመላይት ወለዐል ወምን ፍልክ ወተሐት ለህለ በዲር ናይ ኢጣልይን ሐርሰ ግጥን ለዐለ ዲቡ እብ ክሉ ትርእዩ እት ህሌከ ህዬ የካርዕ፡ ሂምቦል ቀጨይ ወሃማሽ-ዱብ እሊ ደሐንቱ ተጅርበት ናይ ሐርሰ ለትትርኤ እቱ በካትቱ።

ሰኣል፦ በርናምጃት ዐማር እግል ጠወርት ወሸቅል እግል አልመዶት ለገብእ ህዬ ሚ ህለ?

በሊሰ፦ እት በርናምጃት ዐማር ዳኢመን መሻረከት ናይ ማእቶት ህሌት፡ ለሸዐብ ሕነ እንጅብሮም ክም ናይ ሸቅል እብ ነብረ በርናምጅ ነህይቦም ወእሊ መሻረከት ናይ ተብዐት ወአንስ ክም ለህሌ እቱ ወክም ለአሰተፊዶ ምኑ ገብእ ህለ። እሊ ህዬ እምበለ ለረኩብ ፋኢደት ዝያድ ንዖት እት ሸቅል ለከልቅ እቶም እንዴ ገብአ ለትሐሰበ ህለ?

በሊሰ፦ ለእሰትቅራር ገበእ ህለ መሰለን ክም አመላይት ዲቡ ናይ ዐዳገ በክት ህለ ክሉ ለልትዘቤ ዲቡ፡ ዲብ ሃማሽ-ድበ ህለ ዐደገ፡ ሂምቦል-ቀጨጭ ህለ ዐዳገ እለን ክለን ሳብት ለገብአ ዐደገ ህለ ዲበን። ገሌሀን አሰክ አቁርዳት ለአበጽሐ ወገሌሀን ህዬ በዲር አሰክ ሱዳን ለአበጽሐ ዐለየ አዜ ላኪን ክሉ አሰክ አቁርዳት እትጃህ ኤረትርያቱ ለህለ።

ሰኣል፦ እትለ ምዴርየት ከርከበት ለህለ መአሰሳት ሕኩመት ሚቱ ወከደማቱ እግል ሸዐብ ሚ መሰል?

በሊሰ፦ እትለ ምዴርየት ለህለ መአሰሳት ሐቴ ናይ ዓፍየት፡ ካልእ ናይ ተዕሊም፡ ወብዕድ መአሰሰት ዐባይ ለህሌት እግልነ እትለ ምዴርየት ናይ ማይ ከዛንቱ። እሊ ህቶምመ ናዮም ርኩብ ህለ። ለመሻረከት መሰለሐት እግል ልርከቦ ለወድዋ ምንማተ ዝያድ ህዬ እት ሸቅል እንዴ ትፈረረው ክም ለኣቱ፡ ረከቦ ወልዐምሮ ለአከደት ጋብአት ህሌት።

ሰኣል፦ ክም ከዛን ከርከበት ወብዕድ ዐባይ መሐዛት ብኩም ከእሊ እት ሙሰተቅበል እት መንፈዐት ሸዐብ እግል ልወብዐል ሚ መጅሁድ ገብእ ህለ?

በሊሰ፦ እሊ እብ ሕኩመት ብኑይ ለህለ ከዛን ከርከበት እቱ 1000 ሄክታር ለገብእ እግል ሸዐብ ተህየበ ወዲቡ አዳም ምን ለትፈናተ አካን እንዴ መጽአ ክም ለሐርሰ ገብአ ማይ ለትሃየበዮም ግሩም እንታጅ ለአርአውመ ዐለው። ብዕድ እሊ ዲብ አዋራፍ ዐባይ መሐዛት ለልትዘራእ ሐቀ ከረምቱ ወሓይዝ ክም ሐልፈ ለልትሐረሰ እክል ለረክቦ ምኑ ወቃንጨ ሰበት ቱ፡ ለተብጊሰት እት ሐርሰ ምሰል እሊ ለህለ እግልነ ናይ ማይ በክት እንዴ ትጠወር እግል ትምጸእ ክምቱ ሳእየት ምንመ ገብእ እተ ሸዐብ ምን ርዕዮ እት ሐርሰ እግል ቀየሮቱ ለገብእ ካድም ንሳዕ ጅህድ ወአልመዶት ለሐዜ ህለ።

ሰኣል፦ እለ መንጠቀትኩም ናይ ማይ መንጠቀትተ ከምሰል እሊ ለህለ እግልኩም በክት፡ መጃል እሰትቅራር ወተጃረት እግል ዐበዮት ህዬ ሚ ለትሐሰበ ህለ?

በሊሰ፦ ለእሰትቅራር ገበእ ህለ መሰለን ክም አመላይት ዲቡ ናይ ዐዳገ በክት ህለ ክሉ ለልትዘቤ ዲቡ፡ ዲብ ሃማሽ-ድበ ህለ ዐደገ፡ ሂምቦል-ቀጨጭ ህለ ዐዳገ እለን ክለን ሳብት ለገብአ ዐደገ ህለ ዲበን። ገሌሀን አሰክ አቁርዳት ለአበጽሐ ወገሌሀን ህዬ በዲር አሰክ ሱዳን ለአበጽሐ ዐለየ አዜ ላኪን ክሉ አሰክ አቁርዳት እትጃህ ኤረትርያቱ ለህለ።

ሰኣል፦ ከደማት ማይ ህዬ?

በሊሰ፦ ማይ እት ክሉ ለሸቁ ህለ ወለ ከርበ ህለ፡ እሊ ደዋሒ ናይ ሊኬዩብ፡ ናይ አግማይት፡ እብ ሶላራት ለሸቁ ዐለ አዜ ለዐወሊ ለከርበ ህለ ወለሶላራት ለከርበ ህለ። ሰበት እሊ እትሊ ወክድ እሊ ሸዐብ ነዲፍ ማይ ለክብ ህለ እግል ኒበል ሰልፍ ማይ ለኢረክቦ ክም መሰል ፍልክ ማይ ኢትሰቴኒ ብዕዳት ህዬ ደሐን ለገብአ ረክብ ህለየ ምንመ ልትብህል ካፊ ማይ ረክብ ኢህለያኒ። ሰበት እሊ ለመሻክል እግል አርሃዮት ለከሰሰ ጀህት ሻፍግ ለሬመ በካት እንዴ ጌሰየ ክቡድ ሕማም ለሳደፈዩ ለአመጽአ ወምን መቅደረት እሊ ለህለ እግልነ መአሰሳት ወለዐል ለገብአ ህዬ አሰክ አቁርዳት እንዴ ነስአያሁ ገይሳቡ ወሕክምነ ዐቢ ክም ረክብ ገብእ።

ሰኣል፦ ከደማት ማይ ህዬ?

በሊሰ፦ ማይ እት ክሉ ለሸቁ ህለ ወለ ከርበ ህለ፡ እሊ ደዋሒ ናይ ሊኬዩብ፡ ናይ አግማይት፡ እብ ሶላራት ለሸቁ ዐለ አዜ ለዐወሊ ለከርበ ህለ ወለሶላራት ለከርበ ህለ። ሰበት እሊ እትሊ ወክድ እሊ ሸዐብ ነዲፍ ማይ ለክብ ህለ እግል ኒበል ሰልፍ ማይ ለኢረክቦ ክም መሰል ፍልክ ማይ ኢትሰቴኒ ብዕዳት ህዬ ደሐን ለገብአ ረክብ ህለየ ምንመ ልትብህል ካፊ ማይ ረክብ ኢህለያኒ። ሰበት እሊ ለመሻክል እግል አርሃዮት ለከሰሰ ጀህት ሻፍግ ራድኢት እግል ቲዴ ሐብሬ ህዩብ ህለ ወእግል ልውደው እግልነ ህዬ ንትጸበር ህሌነ።

ሰኣል፦ መዋሰሳት፡ እትሳሳት ወከደማት ከርህበት ህዬ ሚ ትረክቦ?

በሊሰ፦ መዋሰሳት ኢህሳኒ እብ ጃንብ ናይነ፡ ሸዐብ መዋሰሳት እግል ልርከብ ሐብሬ ሃብነ ሐቀ እሊ ሐራት መጽአው ወመሻክልነ ረአው፡ ሸዐብ እት ሐቴ አካን እኩብ መሰላ እቶም ምን ረአው ሸዐብ ፍንጡር፡ ሰበት እሊ ሐቀህ ኢአቅበለውናኒ። ናይ እትሳሳት ላኪን ግሩም ክድመት ረክብ በካት ህለ ወለ አለቡመ ብነ።

ሰኣል፦ እለ እዳረትኩም መርከዘ እት አመላይት ህለ ከአመላይት ምን ዶል እት ዶል ተጠውረ ሚ መሰል?

በሊሰ፦ አይወ መርከዘነ ናይ ምዴርየት ከርከበት እት አመላይቱ ለህለ አመላይት ህዬ ክሉ እህትማም ሕኩመት እግል ገንሕ ህለ እብ ዐቢሁ ምሰል እሊ ብኑይ ለህለ ከዛን ማይ ከርከበት ለእህትማም አሰካቱ ለህለ። እትሊ ወክድ እሊ ህዬ ማሰተር ፕላን እንዴ ዳለ ተውዚዕ ናይ አራዲ እግል ልግበእቱ ንታኬ ለህሌነ። እት ሙሰተቅበል ህዬ እሊ እትለ መንጠቀት ሕሱብ ለህለ መጃል ሐርሰ ጠወረ ምንገብእ እግል እሊ ሸዐብ ናይ እለ መንጠቀት እንዴ ሸቀ እግል ልንበር ወልጠወር ዐቢ በክት ለፈተሕቱ።

ሰኣል፦ እት ኣክር ለህለ ናይ ሙሰተቅበል በርናምጅኩም ከምሰልሁመ ፊነ ምንብከ?

በሊሰ፦ ሕነ መሰአለት ተዕሊም ወመትከምካም ከምሰልሁመ ሐርሰ ሳብት ለገብእ እቡ ወሙሰተቅበሎም ለበኑ ዲቡ እቱ እንከድም ወተውዕየት እንወዴ ህሌነ፡ እት ሙሰተቅበል ህዬ አዜመ እትሊ እንዴ ጨቀጥነ እግል ንክደምቱ። መጃል ተዕሊም መ ለመታክል እንዴ ተዐዴነ አዜ ዲብ ሰኔት ደረጀት ገይሰ ሰበት ህለ እግል ንጭቀጥ እቱ ቱ። እት ኣክር ለእት ወሰዩ ሸዐብ ቀደም እለ ለኢረክበዩ በክት እትሊ ወክድ እሊ ብጹሕ ሰበት ህለ፡ ምኑ እግል ለሰተፊድ ወእህትማም እንዴ ህበ ለትህየበዩ ሐብሬ እግል መሰለሐቱ ክምቱ እንዴ አመረ እብ ፈህም ወካድም ቀንጸ እሉ ምንገብእ ህዬ እግል ልትዕወት ክም ቀድር እግል ለአምር ወእት ቀደሙ ክም መሰል ለህለው ዕዉታት እግል ልርኤ እትፋኔ።

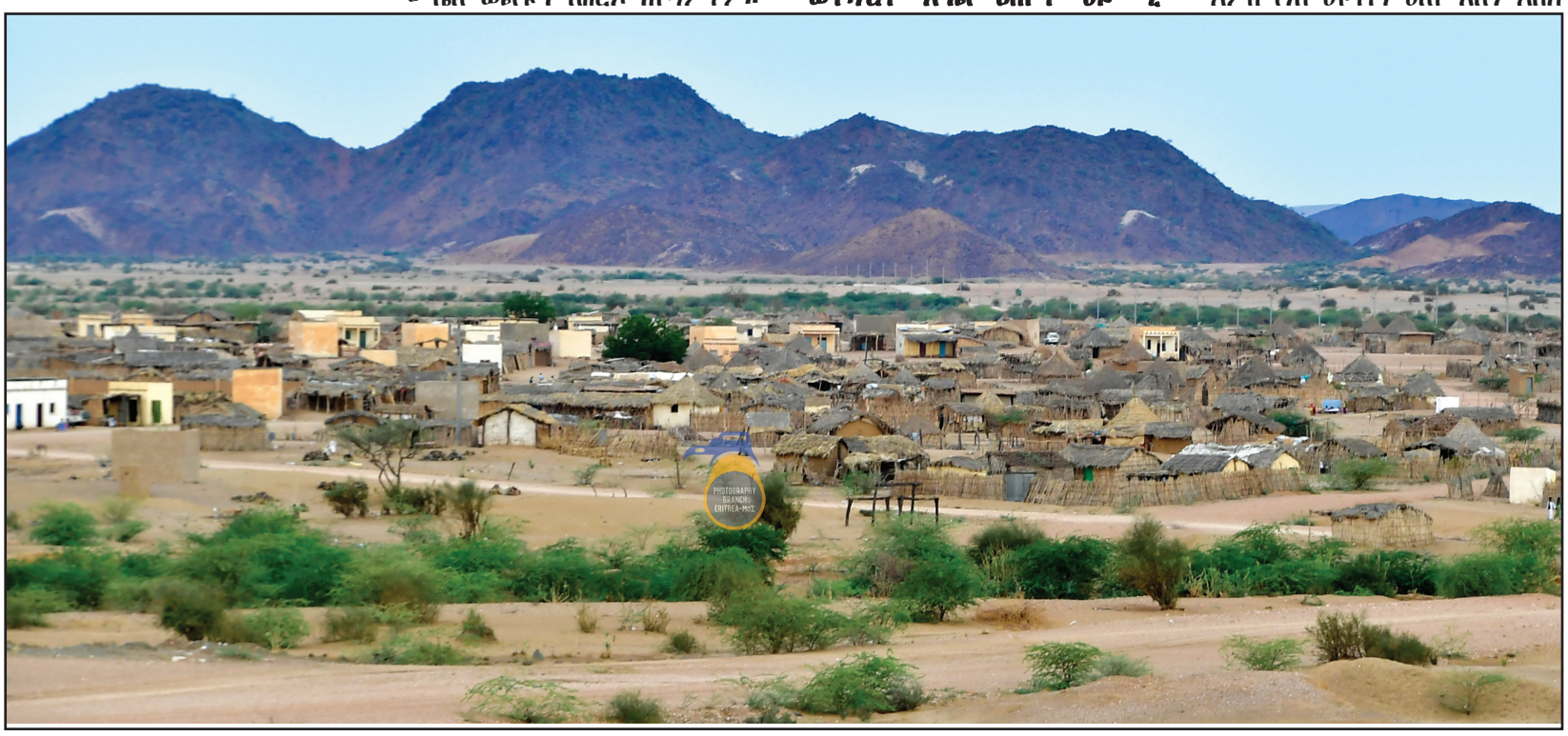

መጅልስ አምን ወለዛልም ቀራራቱ ድድ ኤረትርየ (30 ክፈል)

እብ ዶ/ር አሕመድ ሐሰን ድሕሊ
ተርጀመት፡ መሐመድ እድሪስ መሐመድ

ሳልሳይ ምዕራፍ

አቶብየ ምን ሶማል ሚተ ለእሉ ተሐዜ ዐለት?

አቶብየ ዲብ ሶማል፡ እሊ ለተሌ እግል ልሰሜ ለቀድር ፈርሀት ወንየት ዐለት እለ።

1. ትሉሉይ አንዝመት አቶብየ እግል ሶማል፡ ክምሰል ብቆት ወጠኒያይ አምኖምቶም ለልርእወ። ክምሰልሁመ አንዝመት አቶብየ፡ ለእብ ዋይዲብ ብሪጣንየ ዲብ 1954 ለተሓበረ እቶም አቅሊም ኡጋዴን ምን ቅያስ ወለዐል ለአፈረሀ። ምናተ ሶማል እግል እሊ ዲብ ታሪከ መራር ላተ ምዕራፍ እለ፡ እበ ዲብ ዮም 4 ኣፕሪል 1988 ፍንጌ ርኢስ መሐመድ ሲያድ ባሬ ወኮሎኔል መንግስቱ ሀይለማርያም ለገብአ እትፋቅ ዳብአቱ ዐለት።

2. ሶማል ምን እሊ ለሀሌት እተ ምሸክለት እንዴ ፈግረት ጠቢዕያይ ወታሪካይ አካነ ዲብ ቀር አፍሪቀ ጸብጠት ምንገብእል እግል አጄንደት አቶብየ ዲብ ሶማል እብ ፍንቱይ ዲብ ቀር አፍሪቀ ሀዬ እብ ዓመት፡ ለልትዐዳዊቱ ለዐለ። ሰበቡ ንየት ወዐሸም አቶብየ እግል ሶማል እንዴ ፈንጠረት እግል ትሕከማ ቱ ለዐለ።

3. አቶብየ፡ ሶማል ሲያሲያይ ዶረ ዲብ ቀር አፍሪቀ እግል ተአግዴ ለለአቀድረ ድቁብ ምግብያት ወጠንያይት ሕኩመት እግል ተሀሌ ተሐዜ ይዐለት።

4. ሰበት እሊቱ ሀዬ፡ መናቢት ሐርብ ዲብ ምግብ መደምራይ ሲያሲያይ ወራታቶም እግል ለአተላሉ ትሰድዮም ወትደርቦም ዐለት።

5. አቶብየ ዲብ ክሉ ሚናት ሶማል - ግብለታይ ልግበእ ወቅብለታይ - በሀለት ምን ኪስማዮ እንዴ አስተብዴከ እብ ሜርከ፡ መቃዲሾ፡ ቦሳሶ ወበርበረ እንዴ ሐለፍከ አስክ ጠረፍ ቅብለት ምውዳቅ ጸሓይ ሚነት ዘይልዕ፡ እብ ገበይ መናቢት ሐርብ አው አዝናበ እበ ገብአው ቀባይል ናይ መራቀበት ንየት ዐለት እግለ።

6. አቶብየ ተርጀመት ለአለቡ አሰባብ ዲብ ተአቀርብ፡ ዶልዶል ሀዬ ምን አርወሐተ እግል ትዳፈዕ መጋብሀት ድድ እርሃብ እበ ትብል ምስምሰ፡ እግል ናይ አሜሪከ ሲያሰት ዲብ ሶማል ወፍንቲት አጄንደተ ዲብ ፍዕል እግል ተውዕልቱ ጽምድት ለዐለት። እብለ እስትራተጅየት እለ ሀዬ አቶብየ ዲብ ሶማል እብ ሐቴ እምነት ክልኤ ሰሬረት ዲብ ትዘብጥ ተአተላሌ ዐለት።

ፍገሪት መባጥር አቶብየ ዲብ ሶማል ለትወደሐ አማን ምን ተሀሌ፡ አቶብየ እብ ዓኒ ልግበእ ወእብ ይአምር፡ እብ አሳስ ፍንቲት አጄንደተ ናይ ምስተቀበል በክት ሶማል እግል ተሐድድ ዐሸም ዛየድ ክምሰል ዐለ እግለ ለለአፍሀምቱ። አቶብየ ልሰዕ እግለ ኢሐየ ወልሰዕ ዲብ ደሚር ሶማልዩን ለትወቀረ ታሪካይ ሐክድ እብ ድግማንቱ ለነክአቱ። እብሊቱ ሀዬ እሊ ኢፋሉታይ መባጥር አቶብየ እሊ እግል ናይ ምስተቀበል ብሸልት ዕላቀት ክልኢተን ለድወል ለለአዜ ቱ።

ናይ መንጠቀት አጄንደት አቶብየ

ናይ መንጠቀት ሲያሰት ሕኩመት መለሰ ዜናዊ ወሀይለማርያም ደሳለኝ ምን ሲያሳት አንዝመት ንጉስ ሀይለሰላሰን ወኮሎኔል መንግስቱ ሀይለማርያም ለትፈንተ እንዴ ኢገብእ፡ ምስል ገሌ ሸበህ ፍንቲቱ፡ ናዩ አተላላይ ቱ ለዐለ። ሀደፍለ ሲያሰት ሀዬ፡ እብ ሰዳይት ወመባረከት አሜሪከ፡ እብ ዐውል ድወል ቀር አፍሪቀ ወብሔራት ዐባዩ፡ አቶብየ እብ ሲያሲያይ፡ ዐስከርያይ ወእቅትሳድያይ መጃላት ናይ መንጠቀት ውህር እግል ትግበእቱ ለዐለ። እምበል እሊ አቶብየ፡ እግለ ወእግል መአሰሰት ስለለ አሜሪከ ለልትዋለው አርሃብዩን ኢወጠንዩን ዐናስር እንዴ ነዘመት፡ ናይ ደረቦት ወሰለሐት መወሎት ዲብ ትወዴ፡ እግል ውሕደት ወጠንየት ናይለ ድወል ዲብ ሐምረጎትተ ትሸቄ ለዐለት። ዲብ ሰነት 2006 ለገብአ ምስምሰ ለአለቡ ወራር ሀለረሶተ ዲብ ኪደት ሲያደት ድወል መንተቀት ወዐለም ለተአመረት ደውለት ተ። ዲብ ዮም ዮም 7 ጁን 2000 ሀዬ ሲያሰት አቶብየ እብ ክእነ ለተሌ እግል ትግበእ ትቀረረ።

1. እግል ሶማል እብ ካፈሎት ናይ ቀባይል አቃሊም አው ላንድታት አሰሶት።

2. እግል ኤረትርየ ዲብ ብዙሕ ፈደራልያይ አቃሊም ካፈሎት።

3. እግል ፈንተዮት ግብለት ሱዳን ሲድየት። ውሕደት ሱዳን ሐምረጎት፡ እግል አምነ ወመሰኩበተ ለለአፈርህ ሲያሲያይ ወዐስከርያይ ሐረካት ሲድየት።

4. ለሐቆ ሕርየት ጅቡቲ ዲብ ዮም 27 ጁን 1977 ምስል ጅቡቲ ዐስከርያይ፡ ሲያሲያይ ወእቅትሳድያይ እትፋቅየት ለወዴት ፈረንሰ እበ ኢትነክድ ገበይ፡ እግል ናይ ጅቡቲ ናይ ካርጅ ሲያሰት እብ አትፋረሆት ወቀሰቦት ራቀቦት።

5. ድወል መንጠቀት ብሔራት ዐባዩ ክምሰል አግደ መሻርከት ዲብ መንጠቀት ግንራሪብ ኒል ሰበት ተን ተእሲር አቶብየ ዲበን ክምሰል ለአስሐብብ ዊደት።

6. እብ ሰበት ማይ ነህር ኒል፡ ዲብ ምስተቀበል ምስል መሰር ለሳድፍ መጋብሀት ዐባይ ዱሉይ ጽኔሕ።144

በሊስ ስምር ዲብለ ናይ አቶብየ ወረቀት ኢደንገረ። ዶክቶር ዐብደልማልክ ያደ ዲበ ቀደመዩ ተሕሊል ክቱብ፡ ለከሰሶም ሰብ ሰልጠት መሰር፡ እግለ አቶብየ ዲብ ነህር ኒል እት ምስተቀበል ለትተብዑ ማያይ ሲያሰት እህትማም እግል ልትሀየቡ አትፋቀደ።145 አቶብየ እብ ጀሀተ ሐቆ ክልኦት ዕቁድ ምነ እስትራተጅያይት ወረቀተ ለነሸረት እተ አምዕል፡ 7 አንፋር ድወል ግንባሪብ ኒል እንዴ መርሐት ድድ መሰር ወሱዳን ዎሮ ሐሸም ከወነት። ዲብ ዮም 14 ማዮ 2010 ሀዬ አርበዕ ደውለት በሀለት አቶብየ፡ ኡጋንደ፡ ርዋንደ ወተንዛንየ ለሻረከየ እቱ፡ አጄንደት ሐዳስ አትመቃረሐኦት ማይ ነህር ኒል ለትከሰስ እትፋቅየት ትፈረመት። እሊ ለተሌ ጽበጥ ሀዬ ዐለ እለ።

1. ሸጢብ እትፋቅያት 1929 ወ1959።

2. ማይ ነህር ኒል እብ ሐዲስ አትመቃረሐት።

3. ዲብ አቶብየ መክተብ ላቱ መፈወድየት ነህር ኒል ከወኖት። ለመፈወድየት ዲብ ክልኢቱ መጀራብብ ጸዕደ ወሊኒ ኒል ትርዐት ወከዛናት ዲበ ልትበኔ እቱ ወክድ ናይ ምርሐት መሰኡልየት ትረፈዕ።146

ለእትፋቅየት ዲበ ትፈረመት እቱ ወክድ፡ እብ ሕኩመት አቶብየ ለትትመለክ "ትግራይ አንላይን" ዲብ ተዕሊቁ ዲበ አፍገረዩ ክቱብ፡ "ተርጀመት ለአለቡ ስቅራታት ወሄረሪብ ወቅቱ ክምሰል ተ'መ ምስርዩን እግል ልፍሀሙ ቦም፡ እግል ማይ ነህር ኒል እብለትሳዊት ወገበይ ዓድለት አትመቃረሐት ወቅቱ አዜቱ" ክምሰል ቢለ፡ ፣ሀደፎም እግል አከዶት ሐለት እግል ልትነፈያ ለሐሰቦ ሀለው ምንገብእ እግል ጄሾም ዲብ ዮም 16 ኖቨምበር 1875 ዲብ ጉረዕ እብ ጄሽ ሀጸይ የውሀንስ ራብዓይ ሚ ክም ጀሬት እቱ እግል ልፍቀዱ ቦም። ለቀድየት እት ክምሰልሁ ደረጀት ምንመ ኢትበጽሕ፡ አቶብየ ቀናብል ለጸዐነ ስስ ዋያራት ሐርብ አስክ ከዛን አስዋን ነድአት ምንገብእ ሚ ክምሰል ሳድፍ ሀዬ ጌመሞቱ ቀሊልቱ" ዲብ ልብል ሸርሐ።147 ለተዕሊቅ ምነ ትነሸረ እተ አምዕል ሐቆ ክል ምዕል ርኢስ ወዘረእ አቶብየ ለዐለ መለሰ ዜናዊ ዲብ ዮም 19 ማዮ 2010ምስል ትልፍዝዮን አልጀዚረ ዲበ ወደየ መቃበለት፡ ድድ መሰር ድቁብ ደዓያት እዕላም ወደ። ሀቱ ዲበ ወደየ መቃበለት፡ "ገሌ ውላድ ምስር 'ማይ ነህር ኒል ምልክየት ምስርቱ፡ ናይ አትመቃረሐቱ መሰኡልየት ለበ ሀዬ ሀታተ፡ ድወለ ዔማት ኒል ላኪን ለማይ እግል ልትነፈዐ እቡ መቅደረት አለበን። ሰበቡ ድቡራት ወመሰኩበት ለአለበን ሰበት ገብአየ'፡ ለልብል ለገንደበ አፍካር ክምሰል ቦም አምር። አዜ ላኪን ቴለለ ብዱል ሀለ። አክል ሕድ አቶብየ ድብርት ደውለት ተ። ምናተ ምህም ጠቢዕያይ አርዛቀ እንዴ ትነፈዐት ዲበ ነህር ብንየት ትሕትየት ወከዛናት እግል ትብኔቱ" ዲብ ልብል ሐበረ።148

መስንየት አቶብየ ላተ አሜሪከ፡ እግል ክሉ ናይ ከርስ ወካርጅ ሲያሳት አቶብየ ለኢተአይድ ምንማተ፡ እብ ብዕድ እንክር ላኪን፡ ክምሰለ እት ዲሰምበር 2006 አቶብየ ድድ ሶማል ለወዴቱ ወራር ዐስከሪ፡ እብ መነዘመት ኢጋድ ወእተሓድ አፍሪቀ እንዴ ትሰዴት ናይ በይነ ሲያሲያይ መባጥር እግል ትንሰእ ትናየተት። ክምሰልሁመ መራቀባይ ሐሸም ሶማል ወአቶብየ ዲብለ ዲብ ዮም 10 ማርስ 2010 አሰክ ምጅልስ አምን ለቀደመዩ ተቅሪር፡ አቶብየ እብ ትሉሉይ ሲያደት ሶማል ክምሰል ኬደት ወደሐዩ። ክምሰለ ልትአመር ለጨቅጥ እዳረት አሜሪከ- ምጅልስ አምን ድድ ኤረትርየ ዲብ ዮም 23 ዲሰምበር 2009 ለሓለፈዩ ቀራር ዕልብ 1907፡ አሜሪከ ለአዳሌቱ። አቶብየ ወኡጋንደ ክምሰል ናየን ለትከበተያሁ፡ መነዘመት ኢጋድ ወእተሓድ አፍሪቀ ለአተፈቀየ እቱ እት ገብእ፡ ምን ሐዲስ ዲብ አሜሪከ እንዴ አቀበለ እብ ዲብሎማሲያይ ጅህድ ወጨቅጥ፡ ምጅልስ አምን ክምሰል ለሓልፉ ለገብአ ቱ። ብዕድ አሕዳስለ መንጠቀት እብ ውካለት ልግበእ ወኢውካለት ዶር አቶብያመ ሕድ ለሸብህ ዐለ።

ሲያሰት አሜሪከ ዲብ ሶማል

ሐቆ ወዲቅ እተሓድ ሶቬት ለዐለት ዲብ 1990 ወመትፈርታክ ሕልፍ ዋርሶ ወካቲመ ሐርብ ብሩድ፡ እድንያይ ሜዳን፡ ዲብ ሐንቴ አሜሪከ ተርፈ። እላተ ሀዬ አሜሪከ ፕራግማቲክ ለአለበ ሌጠ እንዴ ኢትገብእ፡ ምን ሓቂቀት ወመሰኡልየት ደሚር ለሬመ እድናያይ ሲያሲያይ ንዛም እግል ተአሰብት ትጻገመ ዐለት ወሀሌት። ናይ እሊ ብቆት ሀዬ ዲብ ምቀደም ዕንታት ክሉ፡ ዲብ ሶማል፡ ዒራቅ፡ አፍጋኒስታን፡ ዲብለ "እብ ድወል ናይ ዐረብ ቀይም" ለልትአመረ ክምሰል ከረ ቱኒዝየ። መሰር ወሱርየ ዋዴሕ ሀለ። እብ ሰበበ ሀዬ እለን ድወል እለ እግል ሰላም ወአምን እዲነ ለለአፈረሀ ጋብኦት ሀልየ። ቅያደት አሜሪከ ዲብ መደት ርኢስ ጆርጅ ቡሽ አይድዮለጂ ደግሽ ሐዳራት (Clash of Civilizations) እንዴ ተበዐ፡ ዲብ ዐለም እብ ግዲደ ሰልጠት ዐውለመት እግል ልትከል ዐሸም ክምሰል ቡ አከደ። ርኢስ አሜሪከ ለዐለ ጆርጅ ቡሽ፡ "ምስልነ ለኢበጥረየ ላዝም ድድናተን፡ አሜሪከዩን ለኢገብአው ብዕዳም እግል ለኣሙሩ ለቦም ሀዬ አው ምስልነ አው ምስ እርሃብዩን" እንዴ ቤለ፡ እብ አሳስ እሊ ጨቢብ ወሐዋን ረአዩ ዲብ ቀደም ክሎም ውላድ አዳም ብዕድ ሕርያን ክምሰል ይህለ ወደሐ። እብ ስቅራት እግለ ተሐደደ ወቅት ሀዬ እብ አዜም እቢ ናይ ዐለም እብ ግዲደ ለሰበበ እቱ አፋክር እዳፈት አሜሪከ በገ እሊቱ። ሰበቡ እሊ ዋሽንግቶን እግል እዲነ እግል ትምረሕ እቡ ጀርቡ ለሀሌት አግቡይ እምበል መሻክል ወብቆት ፋእደት ብዕደት እግል ለአምጽእ ኢቀድረ።

መሐመድ እድሪስ

መህረጃናትነ ምን ቦሎኛ አስክ እሊ ሃድል!(1ዶ ክፋል)

መህረጃን እግል ሸዐብ ኤረትርየ ጀዲድ ኢኮን። ዲብ ኤረትርየ ቀደም ሰር ዘበን ዲብ አስመረ ሐረት ኤክስፖ ገብእ ለዐለ መህረጃን ኤረትርየ ወሐር ዲብ ዐለዮ ድወል አሮበ ለአተላለ ወ50 ሰነቱ ለዐለበ በህለት ዲብ ሰነት 1974 ዲብ ኢጣልየ መዲነት ቦሎኘ እግል ልግበእ ወእብ ትሉሉይ ምን ሰነት ዲብ ሰነት ዐቦት ዲብ ለርኤ ገይሰ ለዐለ መህረጃን ኤረትርየ ዲብ ዐለዮ እግለ እብ ሰበት እስትዕማር ዲብ ድወል ካርጅ ፍንጡር ለዐለ ሸዐብነ ክምሰል ምሕል ተጀምዕ ወመቅሬሕ እንዴ ገብአ ለአተላሌ ዐለ።

መህረጃን ኤረትርየ ሰነት 2024፡ “ዝክረት 50 ሰነት መህረጃን ቦሎኛ” ሐንቴለ ትብል ሰቅራት ዮም 10 ኦኃስት አክል-ሕድ ሳዐት 9፡00 አዳውሕየት ዲብ ሐረት ኤክስፖ አስመረ፡ ረስሚ እብ ርኢሰ ኢሰያሰ አፈወርቂ እንዴ ትሰከተ እግል መደት 9 አምዕል እብ ትሉሉይ ዲብ ሐረት ኤክስፖ ለአተላለ ወዲብ ዮም 18 ኦኃስት ረስሚ ለተማ ቱ።

እሊ እት ሰነት 1974 እት ኢጣልየ መዲነት ቦሎኛ እብ ሑዳም ንዙማት ጀብሀት ሸዕብየት ተሐሪር ኤረትርየ ለአንበተ መህረጃን፡ ዮም ዓመት ምነ ማጽእ እቱ ለዐለ አሸየእ ሐዲሱ ቀደም እለ ለይዐለ እንቡተት እሊ መህረጃን ላቱ ጃልያት እት ሐቴ ቴንጀት ዐባይ ወራታቶም ምን ሰኒን ቅዱም አስክ እለ እብ መዕረድ ሰወር ክሉ ለዲብ ካርጅ ገብእ ለዐለ መህረጃናት ለሸሬሕ ሰወር ወእብለ ዲቡ ለዐለው ምዋጥኒን እግለ ምን ክል አካን ለመጽአ ሸዐብ ሸሬሕ ወተውዴሕ ዲብ ልትቀደም አስመነ።

አንፋር ጃልያት ዲብ ክል ደውለት ለከሰሰ ፍንቱይ ከሌብ እንዴ ወደው ቀዳሚቶም ዲብ ልዘከሮ፡ ወምስል ዲብ ለሰወሮ ለዲብ ዐውቴ ለአብጸሐተነ ሰቅራት ዐውቴ እግል ገቢል ዲብ ደግሞ ዶል ትርእዮም ለመዕነውቶም ወወጠንየቶም ልሰዕ ዲብ አካነ ክምሰል ሀሌት ሸክ ኢትወዴ። ዲብ መደት ንዳል ልግበእ ወዮም ሰቅራት ጀብሀት ሸዕብየት ዐውቴ እግል ገቢል ትብል። እበአማንመ ዲመ ዐውቴ እግል ገቢል! ሸዐብ ኤረትርየ እለ ሰቅራት እለ እንዴ ጸራቱ አስክ እሊ ሃድል ዐውቴ እግል ገቢል ዲብ ልብል ንዳሉ ድድ ክሉ መኣኪት ወድድ ክሉ ጸብኢት ለአተላሌ ለሀለ። ዐውቴ እግል ገቢል ለልብል ገቢል ሀዬ ዲመ ዕዉት ውሰርጉል ቱ።

እግል መሰል ዲብለ ክሉ ዲብ ካርጅ እብ ፍንቱይ ሀዬ ዲብ አሜሪከ ወከነደ፡ ለትፈናተየ ድወል አሮበ፡ ምግባይ ምፍጋር ጸሓይ፡ አስክ አውሰትራልየ ለሀለ ሸዐብነ ነናዩ ታሪክ ክምሰል ቡ ምነ ዲቡ ልትቀደም ለዐለ ሸሬሕ እግል ንፍሀም ቀደርነ። ዐውቴ እግል ገቢል ለትብል ክልመት ሀዬ ዮም ክሉ ሸዐብ ኤረትርየ ለአሰቅር እበ ለሀለ ወጠንያይት ዘዐት ጋብአት ሀሌት። እለ ምንገብአት ተ ሀዬ ዲብ ዲብ ንጅወል ነዐፍዩ ለዐልነ መዓርድ ሰወር ወወራታት ናይለ ዲብ ካርጅ ለነብር ጃልያት ኤረትርየ ለሸሬሕ እብ አፍላም ወእብ ክቱብ ተውዴሕ ካምል ለሀይበከ ዲብለ ናይ አውሰትራልየ መዕረድ ለሀሌት “መርሐበ ዐውቴ እግል ርሒብ ገቢል” እብ ትግራይት ለትከተበ እቱ ቅልጭም ሀዬ ሰመዕ በሲር ናይለ ዲብ ካርጅ ገብእ ለዐለ ንዳል ገቢል ለርኤ።

እት ሰነት 1903፡ ቀደም 121 ሰነት እሰልፍ እብ ልጆእ አሜሪከ ለአተ ሰልፋይ ኤርትራ፡ አብረሀ እልፌ ለልትበሀል እት ገብእ፡ ሀቱ ለናይ ሰልፍ ላጅእ አስክ አሜሪከ ለዐለ ምዋጥን ክምሰቱ ታሪኩ ምስል ሰወሩ ዲበ ዲብ ጃልየት ኤርተርዩን ዲብ አሜሪከ ክምሰል መጽአከ ለትትከበተከ ሱረት ሀሌት። ሀቱ ቀደም 121 ሰነት ዲብ አሜሪከ ለተዐደ ናይ ሰልፍ ላጅእ ቱ።

ለዲብ እት ካርጅ ለነብሮ ዐለው ኤረትርዩን መጦር ሰውረቶም እግል ኢልብጠሮ ዐዋርድ ገብእ እቶም ለዐለ መሐልከ እስትዕማር ኢምድርከ፡ ቀወሺመ ቀደም እለ ለይእምጻሙ ፈርያት እግል ዕፌ ዲብ ቀድመ፡ መትፈርጃዩ ለረዬሕ ዕፌታት ቅዱም ሀለ።

እብ ዓመት ጸበጥ መህረጃን ዮም ዓመት፡ ኣላት ሙሲቀት ዓዳት፡ ንዳቅ አብያት ወመናበረት ገቢል፡ በህል ነባሪ፡ ዕፌ ፈርያት ወጠን፡ ዕፌ ሰወር ጃልያትና ምን አሮበ፡ አሜሪካ፡ አፍሪቀ፡ ምግባይ ምፍጋር ጸሓይ ወአውሰትራልየ ለከምክም ዕፌ ኢቃሊም ብእቱ።

ምን ዓዳትመ፡ ፍረቅ ዓዳት ሸባብ፡ ፍረቅ ዓዳት ዐባዩ፡ መትፋግዒ አጀኒት፡ ርክን ተማሲል፡ ኮሜዲ-ብጣር፡ ዝቤ በዳዬዕ፡ ዝቤ-አክትበት፡ ሄሳት-ላሊ፡ ሰሚናራት ወአምር ክቱብ፡ ዕፌ አፍላም፡ ዕፌ ሕብራይ-ሰወር እዴ፡ ክድመት-ሰከት ባቡር ወብዕድ ጃዝባይ አሸየእ ሕዩብ ሀለ።

እብ ፍንቱይ ታሪክ መህረጃን ኤረትርዩን እት ቦሎኘ ለከሰሰ ማሌ ለሀ ዮም 11 ኦኃስት አክል ሕድ ሳዐት 3፡00 ሐቆ አድህር ዲብ ሐረት ኤክስፖ ለህሌት ቃዐት ዌስት ኤንድ እብ ባሕስ ወኬትባይ ምናድል ሰለሙን ድራር ትቀደመ። እቱ ለቀደም 50 ሰነት በህለት ሰነት 1974 እት ቦሎኘ ለአስተብደ መህረጃን ኤረትርዩን እተ ዶለ ሰልፍ መሻርከቱ 250 ነፈር ለዐለ ዲብ መደት ሕርየት 1991 እሊ ዕልብ እሊ ዲብ 13.000 ክምሰል ትወቀለ፡ እሊ ሀዬ ለእብ ሑዳም ምዋጥኒን ለአምበተ መህረጃን ቦሎኘ ምን ወክድ ዲብ ወክድ ዲብ ለዐቤ ወልጠወር ገይሰ ክምሰል ዐለ ለርኤ። እሊ ሀዬ መሻርከቱ ምን አምኣት ዲብ ኣላፍ ክምሰል ትወቀለ እብ ተፋሲል ሸርሐ። ጭመም ናይለ አሰይድ ሰለሙን ለውደዩ ሰሚናር ሀዬ እሊ ለተሌቱ፦

ሓምሳይ ሙእተመር ኤርትርዩን እግል ሕርየት ዲብ አሮበ ዲብ ሰነት 1974 ሙእተመሮም ክምሰል አስተብደው። እግልሚ ቦሎኘ እምቤ ምንገብእ ሀዬ ዲበ መደት ለሀ ቦሎኘ ዝያደት መስኩበት ወሰላም ዓሸል እተ ለዐለ መዲነት ምን ገብአት ቱ እሊ ሙእተመር እሊ ለተሐደረት። ምን እሊ ወክድ እሊ ወሐር ሀዬ እት ክል ሰነት ገብእ ለዐለ መህረጃናት ወሙእተመራት ትትሓደር ለዐለት መዲነት ለዲብ ሰነት 1974 እብ 250 ነፈር ለአስተብደ ሙእተመር ሀዬ ዲብ ካልኣ ሖሉ ሐድ 2000 ምዋጥኒን ሻረከው እቱ።

ሐቆ እሊ ዲብ ክል ሰነት ገብእ ለዐለ ሙእተመራት ምን ወክድ ዲብ ወክድ ዐቦት ወተጠውር ዲብ ለርኤ፡ ዲብ አግቡይ መትነዛሙ ልግበእ ወብዝሔለ ሻርኮ እቱ ለዐለው መሻርከት ዝያደት ወጠኒያይ መባጽሕ እንዴ ጸብጠ ለአተላሌ ክምሰል ዐለ አሰይድ ሰለሙን ድራር እተ እሉ ወደ ሰሚናር ወደሐ።

መአሰሰት ተዋብ ንዋይ ወብቅል እት ሐረት መህረጃን

ምስውር ክብሮም ጸሃዬ

እት ሐረት ማህረጃን ዮም ዓመት መአሰሰት ተዋብ ንዋይ ወብቅል ኤረትርየ ለተአፈርዩ እንታጅ እንዴ ጸብጠት ሻርክ ህሌት። እምጽእቱ ለህሌት እንታጅ ሌጠ እንዴ ኢገብእ ህደፍ እለ መአሰሰት ወባጽሐቱ ለህሌት ደረጀት ተውዲሕ እግል ለህበነ አሰይድ ቴድሮስ አብርሃም መስኡል ስታት መአሰሰት ተዋብ ነዋይ ወብቅል ኤረትርየ ስኡላም ዐልነ። ታምም ጽበጥ እንቀድም እግልኩም።

“እትሊ መህረጃን ኤረትርየ ሰነት 2024 እንዴ ጸበጥናሁ ማጻም ለህሌነ ለትፈናተ ፈርያት ከምሰልሁመ እብ ሸክል ቪድዮ ሙትሐርክ ሸዐብ ለነፍህም እቡ አግቡይቱ። ክሉ ነቲጀት ሕነ ለነአፈርዩ እብ ክቡቡ ወእንዴ ትሰነዐ ለዳላቱ። እሊ ህዬ ምነ እት ክሉ ባካት ለህለ መሻርዕ ሐርስ በህለት ዲብ ሰለስ አቅሊም ዐማር እብ አሳስ ኩፉል ለህለ ናይ ምውዳቅ ጸሓይ፡ ናይ ምግብ ወናይ ቅብለት ናይ ዐማር አቅሊም ምኑ ለመጽአቱ። እትሊ ዕፌ እሊ ዎሮ ምነ ቅዱም ለህለ ናይ ሐልሐሌ እብ ለትፈናተ አግቡይ እንዴ ትሰነዐ ለዳለ ነቲጀት ሐሊብ ህለ። እሊ ምን ሕሩያት አሐ ሐሊብ እት ሰነት 2017 ምን ካርጅ ለመጽአየ ምነን ለትረከባቱ። ከምሰልሁመ ናይ ሐመሊት ወእንታጅ ሰልሰት ህለ።

እምበል እሊ እክል ወቅርጡጥ ክም መርአዩ ለገብእ ቅዱም ህለ፡ እሊ ህዬ ጣፍ እት ጋሽ-በርከ እት ዐሊ ግድር ወከርከበት ለልትዘራእ፡ ጣፍ ቀዬሕ ህዬ ዲብ ጋዴን ለልትዘራእ ህለ እግልነ። ብዕድ ሰምሰም ህዬ እት ጋሽ-በርከ። ብዕድ ክም ፋሱልየ ለመሰል ወሸዒር እት ዐዲጓዕዳድ፡ ክም ሐበት ሶደ፡ ዐተር ወፉል ዲብ ሐልሐሌ ክም መሸሮዕ ጀርቤ ለአሰብደ እት ሙስተቅበል እብ ዐቢሁ እግል ልትዘራእ ስታት ህለ።

እሊ ህዬ ሀደፉ ክልኤቱ እብ ዎሮ ጃንብ ዘርእ ሕሩይ እግል ሐረስታት እግል ሂበቱ። እትሊ ወክድ እሊ ህዬ ዘርእ ወአብዕረት እግል ሐረስቶት ሃይባም ህሌነ እት ሙስተቅበል ህዬ ናይ ሐሊብ አሐ እግል ሂበትቱ። ቀደሙ ላኪን ነብረ ንዋይ እግል ትአድምን ህለ እግልከ። እትሊ ወክድ እሊ ትኩል ለህለ ናይ ማይ ባስካት አቅሊም ግብለት ምን ከዛን ገርገረ ማይ እንዴ መደድከ ሐረስቶት ንኣይሽ ጀራዲን እንዴ ወደው ከአፎ ነፍሶም ቀድሮ አከዶትቱ። ሐቀ እሊ ለካልኣይ መሸሮዕቱ፡ ለዲብ ሐልሐሌ እስስት ለህሌት መአሰሰት ናይ ሐሊብ ክል ሐረስታይ እት ባክ ዐዱ እንዴ ገብአ ለልአፈርዩ ዲብ መአሰሰት ክም ለአዘቤ እግል ክድመትቱ። ለመሻክል ናይ ሐረስቶት ዐዳገ ኢርክበትቱ። እግሉ አድመንከ እግሎም ምንገብእ ህዬ ለልአፈርዉ ምኑ እግል ለአስተፊዶ ሰድዮም። እንዴ አፍረው ዐዳገ ሐግለው ምንገብእ ላኪን ክድመቶም ብላሽ ገብእ። ሰበት እሊ እግል ሐረስቶት እንዴ አትናየትከ ወጠወርከ አስክ ምግባይ ምፍጋር ጸሓይ ለህለ ድወል ተሰዲር ለገንሕ ሸቅል ዲቡ እግል ክድመትቱ።

ቅርጡጥ ወእክል ህዬ እብ ሑድ ቅያስቱ ለህለ፡ ክም መሰል እት ጋሽ-በርከ ጣፍ እግል ትዘራእ ልሙድ ኢኮን፡ ሕነ ላኪን ሕኩመት ዐባዩ ከዛናት ሻቅየት ሰበት ህሌት፡ ሐቀ እሊ ለልትርኤ ለዐበ ተሐዲ ህዬ ናይ ረይ (መስኖ) ብንየት ትሕትየትቱ። እሊ ህዬ ዕምለት ዐባይ ናይ ካርጅ ለጠልብቱ፡ እት ከርከበት ርኤነ ምን ገብእ አስክ 30 አልፍ ለገብእ እግል ልግመል ለቀድር አርድ ህለ። ዲቡ ዐነድር ናይ ምደት ብዙሕ ወክድ ለነስእ ምንማቱ ልትሸቁ እቱ ህለ። እሊ ህዬ ግሩም ክም ትከደመ እበ እትሊ ለልትዘራእ ናይ ቅርጡጥ ወእክል ቱ ደማነት ነብረ እግል ንአክድ ነሐሰብ” ልብል አሰይድ ቴድሮስ።

“አግደ ክም ህደፍ እት ሐረስታይ እግል ነአሰብቁ ንሐዜ ለህሌነ ፈህም ወፈዛዐትቱ። እሊ እግል ኒዴ ተክኖሎጂ እት ነትአታቱ ለሐረስታይ ነፍሱ ክም ቀድር ወክም ካልኣይ ህዬ እሸትራክ ምስል መአሰሰት ተዋብ ንዋይ ወብቅል ክም ጠውር። እሊ እብ ሑድ ዐውል ዘርእ፡ ደወ ሸፍር ክም ረክብ ሁቱ ህዬ እብ ዐውል ራተዕ ክም ቀድም እትከ፡ እብሊ ምኑ ክም ትከበትከ ዐዳገ ናይ አሰበቶት ካድም ገብእ። እትሊ እግል ልትበጸሕ ህዬ እብ ዐውል ራትዕ ክድመት ለልህይበ ትራክተራት እንዴ ረክበ፡ እብ 300 ለትሐርስ ለዐለ እትሊ ወክድ እሊ ህዬ እብ 175 ነቅፈ እግል ሳዐት ክም ለአትሐርስ ጋብእ ህለ። እት ናይ ብሕቶት ረኤካሁ ምንገብእ፡ እት ሳዐት ምን 700 አስክ 1000 ነቅፈ ቱ እቡ ለልአትሐርሶ። እሊ ዲብ ሚ እግል ብጽሐት ቱ፡ ለሐረስታይ ገርሀቱ እብ ሑድ ተካሊፍ ሐርስ ምንገብእ ለእተይ ህዬ እብ ሑድ ዐውል ለአዘቤ በህለትቱ፡ እግልሚ ክልዶል ለአፍገርካሁ ዐቢ ገብአ ምንገብእ ለትአዘቤቱ መ ቃሊ ገብእ፡ እሊቱ ህዬ እት ሐረስቶት ታእሲር ለልአመጽእ።

እምበል እሊ እሊ መአሰሰት ተዋብ ንዋይ ወብቅል ክም ሐሊብ ሸዐብ ክልቀትቱ። ምነ ለሸቅዉ ሐቴ መናበረቶም ለአሰኑ ወተጅርበት እንዴ ረክበው ዲብ ሸቅል ናይ ኖሶም ክም ልትፈረሮ ወሚልከት ሰብ ጀራዲን እንዴ ገብአ ዲብ ለትፈናተ ባካት እግል ሸዐብ እብ ዐውል ራትዕ ለልትዘቤ ሰበት ህለ፡ መጦሩ ለዐደገታት መ እግሉ እንዴ ረአ ልትከሬ፡ ሰበት እሊ ለቀለ ደሐን ገብእ።

ዲብ ገጽ 3 ልተሳሌ

አሰይድ ቴድሮስ አብርሃም

ኤረትርየ ፋትሐቱ ለህሌት በክት ተዕሊም እንዴ አስተፈደው፡ እት ለትፈናተ ኩልየት ለደሐረው ሰብ መቅደረትመ እትለ መአሰሰት እለ ሸቁ ህለው። እሊ በክት እሊ ህዬ እግል ክሎም መቅደረት ለቦም ወለ አለቦም እት ሐቴ ሸቅል ለጀሚዕ ሰበትቱ፡ ተባድል እግል ሊደው ወለ ምህነት ለኢደርሰው ምስሎም እንዴ ገብአው እግል ልድረሶ ወልፍህሞ ሰዴ ህለ። እሊ እት ብዕድ ድወል አፍሪቀ ለኢልትረከብ በክትቱ ሌጠ እንዴ ኢገብእ ሙዋጥኒን ፈንጎሕ ፈጅር ምን እለ መአሰሰት ለረክበዉ ደርስ እንዴ አስተፈደው፡ ናይ ኖሶም ሸቅል እግል ሊደው በክት ለከሰትቱ።

መአሰሰት ተዋብ ንዋይ ወብቅል እትሊ ወክድ እሊ ዐዳጋታት ዐድነ ዲብ ወፈሮት እንታጅ ወአትሃደኦት ሰኒ ዶር ተአገዴ ህሌት። ክም መሰል ዲብ ናይ ንዋይ ወእንታጅ ሐሊብ ከምሰልሁመ ኩዳር ዲብ ዐዳገ ክም ልትረከብ ትወዴ ህሌት። እሊ ህዬ እት አስመረ እት መክዘን ናይ ደነዳይ ለዐለ አዜ እብ ሰም ዐሊ-ግድር አግሮ ለልትአመር ከምሰልሁመ እብ መኪነት እንዴ

ሸባብ

ዶ/ር ዑመር ዑስማን

“ዎሮ ነፈር ሻሬዕ ለለአነድፍ ሸቃላይ እግል ልትብሀል ገበአ ምን ገብእ እግለ ሻሬዕ ክመ ምኬኤል አንጀሎ ለረሰመዩ ሰወር፡ ክም ሼትሆሸን ለሸቀዩ ለሐን ሕላይ፡ አውመ ክመ ሼክስፒር ለክትበዮም አሸዓር እብ በቃዐት እግል ለአንድፋ ወጅብ፡ ምን ምድር ልግበእ መምን ሰመ ለመጸአ ሰያሕዩን እንዴ በጥረው ‘አሀ ረአው እትለ አካን ሸቅሉ እብ ዋጅብ ለሸቁ ብቆዕ ሸቃላይ ሀለ’ አሰክ ልብሎ እግል ልውደዮም ቡ።”

እለን ከሊማት እለን ምን ህግዩ፡ መስኡል ሐረከት ሕቁቅ እንሳን ለዐለ ወጃኢዘት ኖበል ለተዐወተ ዶክተር ማርቲን ሉተር ኪንግ ለትነሰአያ ተን ለዐለየ።

ምን እለን ከሊማት እለን ለእንፍህመ ምን ተሀሌ፡ ዎሮ ነፈር ሸቅሉ እብ ዋጅብ እግል ልሸቁ ገብአ ምን ገብእ ሰልአሰ ሓጀት ለአትሐዝያሁ። ሀተን ህዬ፡ ሸዑር ትሩድ ናይ ንዩት፡ መትሰባል፡ ወመቅደረት ተን። ከእግል ዮም እብ ሰበት መቅደረት አው ምህነት እግል ንትሃጌ ቱ። መቅደረት በሀለት ዎሮት ነፈር እት ሸቅሉ ለሀለ እሉ መትኢያስ ወአደብ ቱ ለሸሬሕ። ዎሮ ሸቃላይ፡ ሚ እግል ልሸቁ ቡ? ሚ ዶል እግል ልሸቀዩ ቱ? እግልሚ ሸቀዩ ሀለ? ከአፎ እንዴ ወደ እግል ልሸቁ ቱ ዶል ለአምር ወእብ ዶል ዋጅብ ሸቀዩ፡ በዐል መቅደረት/ምህነት እግል ልትብሀል ቀድር።

ምህነት ለገአት መአሰሰት አው መድረሰት ኢተሀይበካ ተ። ምህነት እብ ትሉሉይ ጅህድ ወካድምተ ለትመጽእ። መቅደረት ትሉሉይ ጀርቤታት እብ ውድየት ወነፍስከ እት ከማለት ክም ትብጼሕ እብ ውድየት መጽእ። እሊ ህዬ ምስል ነፍስከ እት ትትጃገር ምን ማሌ ዮም ወምን ዮም ፈጅር ክም ተሐይሰ እግል ትውደየ እት ትሩድ ካድም ነፍስከ እግል ትትፈረር ብከ።

ትሉሉይ ድራሰት ነሲእ ህዬ፡ እግል ለትገይሰ ገበይ ለአጠፈሕ ወአጊድ እት ምራድከ ክም ትብጼሕ ወዴ። ካልእ ምህም ሓጀት ምን ለሀሌ ህዬ ምሉእ ወቅትከ እግለ ምህነትከ ሀዩብ ቱ። ክእነ ሐቆ ኢወዴነ እብ ሰር ፍክርያትነ፡ ወቅትነ፡ ሒለትነ ወንየትነ ሰበት እንሸቁ መቅደረትነ እት ውቅል ደረጀት እግል ነዓርገ ይንቀድር።

አዳብ ዎሮ በዐለ መቅደረት/ምህነት

- ሰቡል ወበዐል ገለድ እግል ልግበእ ቡ። ምስል ሸቅሉ ለኢገይሰ ሓጃት ምኑ ልትሓፈዝ። ወቅቱ ወወቅት ብዕዳም ለሐሸም ወደለ ምኑ ሰዳይት ለለሐዙ ሰዴ።
- ለእቱ ሸቁ ህለ መጃል እብ ዋጅብ ለአምር፡ ምስል ሸቅሉ አብሳር ወነዘርያት ሰኒ እንዴ ወደ ለለአምር ቱ።
- አሀታይ ፍክርያት እግል ለሀሌ እግልነ ቡ። እግለ መጸአ ፍክር እብ ሰኒ ቀልብ ሐቆ ኢትከበትናሁ እግል ንትዐወት ለሀለ በክት ሑድ ቱ። ክመ ዎሮት ፋሳሰፈ ለቤለዩ “ለትብሀለቶም ለኢወዱ ወክመ ለትብሀለቶም ሌጠ ለወዱ ኢልትዐወቶ”። ምነ ለተሀየቤነ ሸቅል ወለዐል ንክደም ግል ንትዐወት።
- መቅደረትነ እብ ትሉሉይ ነዓቤ።
- ክል ዶል መስኡልየት ናይ ሸቅልከ ልግበእ መለሳድፋከ አክላጣት ንሰእ።
- ምን መልህያምከ እግል ትድረስ ዱሉይ ግበእ ወመቅደረትከ እግል ብዕዳም ምን አድረሶት ኢትትህኬ።
- እግለ ምስልከ ለሸቁ ሸረፍ ወእሕትራም ሀብ።
- ልባስከ ወዕላቃትከ ምስል አዳም ጅወትከ ለሸረሖ ሰበት ገብአው እብ ዋጅብ ትነፈዕ እቦም።

ሜዛን ምህነት/መቅደረት

አክልሕድ ምህነት ግል ትትቀየሰ ምንመ ኢትቀድር፡ እለን ለተልየ ሰኣላት እግለን ሐቆ በለሰነ መቅደረትነ እትሚ ደረጀት ክም ህሌት እግል ነአምር እንቀድር።

- ከአፎ እንዴ ወዴኮ ሸቅልዩ እጠውር?
- እለ ለሀሌት እዩ መቅደረት አው ሸሃደት እግል አምጸኦት ለአብዴክዉ ወቅት እት መዓሉ አውዐልክዉ መኢፋሉ?
- ዮም እት ሸቅልዩ ሚ ለመሰል መቅደረት አርኤኮ?
- እብለ ምህነቼ ሸረፍ ወእሕትራም እረክብ ሀሌኮ ገብእ?
- ምስል ክምሰልዩ ሰብ መቅደረት ላቶም ዕላቀቼ ከአፎተ? እንዴ እንቤ ንሕሰብ ወንብለሰን።

ዔማት ክታብ ``personal view of professionalism``

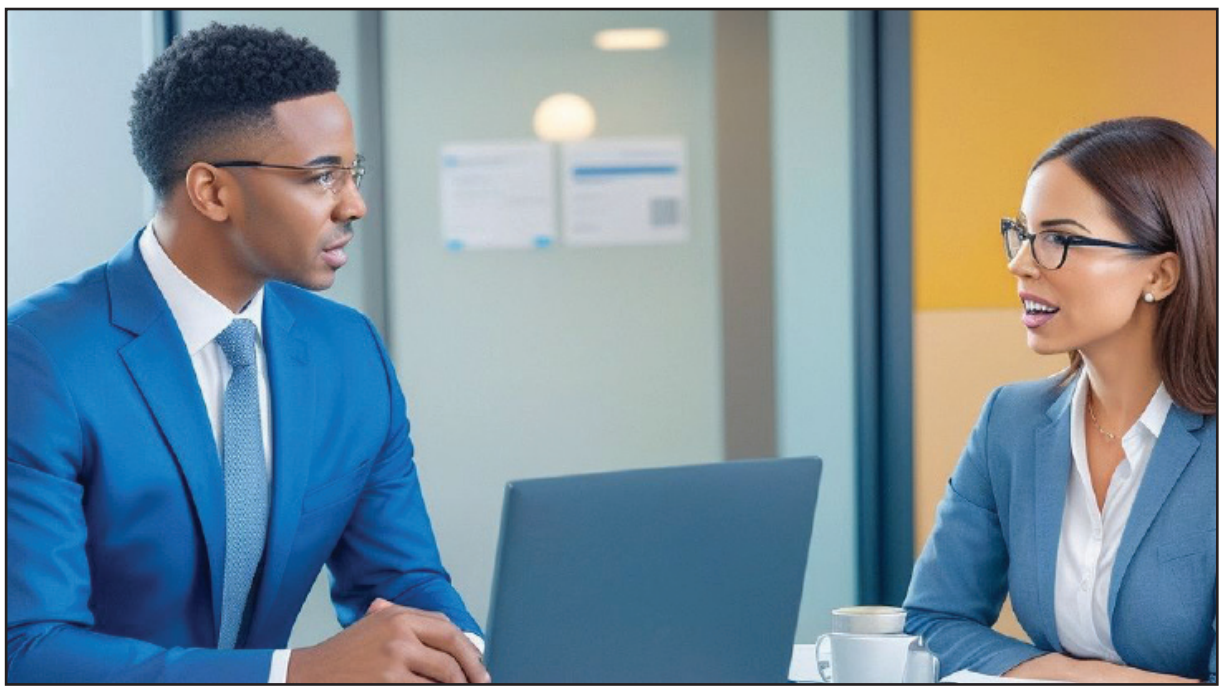

ዓረብ፡ ፈረንሰ፡ ትግርኛ አው ትግሬ አው ብዕደት ህግዩ፡ ለለአገድያሁ ፍዕል ሕድ ለሸብህ ቱ።

ወድ አዳም ምን ዘበን ቅዱም እንዴ አንበታ ኖስኖሱ ለልትፋሃም እቡ ሀገጊት ወአግቡይ እት ከልክ ጸኤሕ ቱ፡ እብ ቅሩታዩ ህዬ ምን አሻይር እት እግል ትትፈሃም፡ ትትከተብ ወትትቀረእ እትለ ቀድረ ህግያታት ጠወረዩ። ክለን ሀገጊት ሕሩፍ ብዲበን፡ ሕሩፍ ህዬ ከሊማት እግል ሸቅየት ነፈዕ ወከሊማት ህዬ ተርጀመት ለበ ታመት ሕሰበት እግል ለአብዋር ቀድር።

ምን እሊ ለእንርእየ ምን ተሀሌ፡ ከሊማት ሰበት ተአከበየ ታመት ሕሰበት ሸቅየ እግል ኒበል ይእንቀድር። እሊ እግል ልትመምም ገብአ ምን ገቢእ ዓላብ ሸቁ፡ እብ ለትፈናታ ገበይ ህዬ ተርጀመት ለቡ ቀመሮት ወተቅዩም እግል ለአብዋሮ ቀድሮ። ንዛም ንቀዋ ሕሳብ ህዬ ለእሙራም አሻይር ሕሳብ ቱም።

እሻረት አትባዝሑት፡ ካፈሎት፡ ጀሚዕ ወናቅሰ። ዓላብ ህዬ ምነ ቀላይል ቀዋኒን ቀመሮት እንዴ አንበትና አሰክ ካልኩለሰ ውብዕድ ምኑ ለልትወቀል አግቡይ ሸቅየት ወተቅዩም እቡ እት ልትመርሖ እትለ እድንየ ቀዋኒን ጠቢዐት ክም ልትፈሀም እብ እንዴ ወደው፡ እት ተጠውር እለ እድንያ ዐባይ ተረት ለአገዱ ህለው።

ዎሮ እብ ቀዋኒን ቀዋዕድ ወንዛም ንቀዋ ለኢትከተብ ክቱብ እግል ትፍህሙ ክቡድ፡ ሕሳብመ እት ክምሰልሁ። እሎም ለመአንብታያም

ሕሳብ ህግዩ ዕሉም

መባጼሕ ናይ ለገአት ሉቀት አው ህግዩ፡ ወድ አዳም ኖስኖሱ እግል ልትፋህም አተቀደሮት ቱ። ህግያታት እድንየ ምስል ዓዳት ወተቃሊድ፡ ሸረፍ ወእሕትራም፡ ገበይ መናበረት ወፍክር፡ ሓለት መንበረት ወተአሪክ ገባይል ወብዕድ እት ቀበተን ክም ሀለ ወእሻረት ገባይል ክም ተን እሙር ቱ። ለገአት ህግዩ፡ እንግሊዝ ትግባእ፡ ህዬ፡ እብ ቀዋዕድ ለተለ እግል ልግበእ ለአትሐዜ። እሊ ወዲ ህዬ ለክቱብ ቁርአዩ እብ ቀላል ገበይ እግል ልፈሀሙ ለአቀድሩ። ንዛም ንቀዋ ህዬ እግለ ክቱብ ሰኒ ዋዴሕ ወድዩ።

ሕሳብ ህዬ ህግዩ ክሉ ዕሉም ቱ። ኤምረት ዕልም እምበል ሕሳብ እግል ልትፋህሞ ኢቀድሮ። ክም ለገአት ህግዩ ሕሳብመ ሕሩፍ ቡ፡ ዓልብ። እሎም ዓልብ ክም ተአከበው ከሊማት ወአሰረሮም ለመጽኦ አሻይር ወቀዋኒን ሕሳብ እብ ራቴዕ ፈሀሞት ብዞሕ ቀዋኒን ጠቢዐት ወዕሉም እብ ዋጅብ እግል ፈሀሞት ሰዴና።

ሰበት እሊ ሰኣላት ሕሳብ እት እንሸቁ እቱ፡ ክም ሳክት ለትከተብው ዓላብ ሌጠ እንዴ ይእንርእዮም እት ጅወቶም ብዞሕ ምስጢር ለጸብጠው ክም ቶም እብ ዋጅብ እግል ንፍህሞም ወነአንተብህ እሎም ለአሰትህል።

ሕዘጎ ወግርመሞት

ኬትባይ = ያሱናሪ
ተርጀመት = ዩስፍ እድሪስ አሚር

26ይ ክፈል

መናዝር ናይ እበን

- ኩሎም ሰብ ተብዕን ክምሰልሁ ቶም? አነ ምስል እናስ እለ ሰልፋይት ተጅሪበትዬተ፣

ኦቱኩ አስክ እለ ለተክጢጣት ናይ ካይኮ እሉ ትትፈከር ዐለት። ወእግል እለ “ሰልፋይት ተጅሪበት” ለተሀይቡ ተርጀመት ባዲ ምነ ዐለ። ከክም እነ ትቤ፡-

- ሐቴ በልቀት ምን ብለቅ እሊ ጃርዲን እግል እግበእ ወተምኔኮ አናዲ!

ለብለቅ ለዲብለ ሐዲቀት ናይ ራሀብ “ሙሶ” ዐለየ ወዘበን ረዩም ሑሉፋት ለዐለየ፣ ባልያት መስለ ዐለየ። ወዲብ ሰፍ ኩርያት ሰበት ዐለየ ደለ ረአየን፣ አዳም ቱ ክምእነ ሽቀየን መጠቢዐት ኖሳ ክምእነ እንዴ አትጋረመት ረተበተ! እት ልብል ልትሰአል ዐለ፣ ላኪን ለጠሪቀትለ ተርቲባተን ወለአሸካለን ለቀልብ ኦቱኩ ሳልብ ዐለ ለልርኤ። ምን ፍዕል ወድ አዳም ክምተን ሽክ ወዴ ኢዐለ።

- ካይኮ፡ ምን ነአዐቀብል ሚ መስለኪ? እሊ ብለቅ ፈርሀት ኣተ ዲብዩ።

- ሰኒ።

- አነ ዲብ እለ እንዴ ትገሴኮ እግል እትፋከሩ እቀድር ሰበት ኢሀሌኮ ኒጊሰ።

ኦቱኮ ብጣረ እተ ትገብእ እቱ ዐለት ወቅት ከይከይ እት ትብል ቱ ክምሰልሁ ለትቤ፡ ከእንዴ አትዐሬት ክምእነ ወሰከት፡-

- እለ ሐዲቀት እለ እግል እርሰመ እትዐወት እበ መስለኒ ኢሀለ፣ ምን ቅያስ ወለዐል ሽቅል ተጅሪድየት ብዲበ። ላኪን ክመ መስለኒ፡ እንቲ ዲብ እሊ እሉ ዋድየት ሀሌኮ አወላይ ተክጢጥ ላዝምቱ ረአይ እግል ለሀሌ እግልኪ።

ካይኮ እበ እዴሀ እት ትትከበተ ክምእነ ትቤ።

- ኦቱኩ፡ ዲብ ቤት ክም ዕቅበልነ ትልሀየ ደላፌን ምን ንተልሄ ሚመስለኪ?

- ትልሀየ ደላፌን እግል ንተልሄ፡ እለ ሀዬ ሚሀግያተ?

ካይኮ ሰሓቅ ከለም እንዴ ትሰሐቀት ሽንከትለ አባት ናይለ ገሰብለ ሱከር ለእብ አንክር ገለበ ዐለ ረትዐት። ለአባትለ ሱከር እግል ገሌ ምነ ዲብለ ሱወር ለዐለየ መናዝር ትመስል ዐለት። ኦቱኩ ሽንከትለ አባትለ ገሰብለ ሱከር እተ አወለጠት እቱ ወቅት ለገጸ ምን ፈተር ወኬንመ ሰኒ ሓዝን ለሀለ መስል ዐለ።

ካይኮ ዲብለ ፎቃየ እንዴ ተንከፈት ነቅመተ።

- እሊ ብለቅ ዐየኔኪ መሃልኪ ቱ?

- ኢፋሉ፡ ምናተ አነ እምበል ደፍተር ረስም ወፍርሸት እግል አምዔላት እብ ግዲደን ዲብ እሊ ምግቡ እንዴ ትገሴኮ እግል እትፋከሩ ሐዜ ሀሌኮ።

ገጽ ካይኮ ክመ እተ አመሉ ሽባበት ተአንጨዋርሐ እቱ ዐለት።

- ወለ ክምሰልሁመ ልግበእ እት ኢኮን፡ እት ደንንበ ሀተን እበን ሌጣተን እንዴ እንቤ ልትሐለፈ መስለኪ? እለ ለሀሌት ዲበን ሐለት ወእተ ክምሰልሁመ ለግርመት ለዲብለ ግልቡበን ለሀለ ሰዐር ትርእየ ኢሀሌኪ? ላኪን ለእለ ገብአየ ምን ገበአ እበን ክምተን ኢተርፈን።

ካይኮ አዜመ እንዴ አትዐሬት ክምእነ እት ትብል ወሰከት፡-

- ዲብ “ያማ ቀሺ ሴሺ” እግል “ሃይኪ” ፈቀድኮ። ዲቡ ለአዳም

አሰቡሕ ምን ሰካቡ ክም ቀንጸ፡ አስክ አርድ መሴ ለበሐር ሌጣ እት ለዐፈ ልውዕል። ሐቀሀ አስክ ክዩቶ አቀበለ ምን ገብእ፡ ጅኔነት እበን ሚክምተ እተ ወቅት ለሀይ ትትፈሀሙ።

- በሐር ወጅኔነት እበን? አዳም ዲብ ምሒጥ ወለ ብለቅ ለገዛይፍ ወለ አቀረት፡ ወለ ተርቲባት ናይለ እበን ለአዳም ሻቅሁ እቦም ሐሰበ ምን ገብእ፡ ለእለ ገብአት ትግበእ እት ኢኮን፡ አናዲ እግል እርሰመ መቅድረት ሀሌት እዬ መስለኒ ኢሀለ።

- ኦቱኩ፡ ሀቱ አዳም ለሸቀዩ ተርቲብ ተጅሪዲ ቱ፣ ወአነ እለን እበን እለን እብ ናይ ኖሰዬ ገበይ። ወእብለ እሉ ሐሬኮ ዐይነት ሕብር። እግል እርሰመን መቅደረት ለብዬ መስለኒ ሀለ። ካይኮ እንዴ አተላሌት፡ ታሪክ ናይ እሊ ጃርዲን ምን አዩ ዘበን ለአነብት መስለኪ?

- አክል አሕድ ናይ እሊ ዘመን እሊቱ እግል ኢበለኪ ይእቀድር። ምናተ ክመ መስለኒ ቀደም ዘመን “ሞሮማሺ” ላቱ ዐለት ይእብል።

- ወእሊ እበን ወለ ብለቅ ሀዬ ናይ ዘበን ሰኒ ቁዱም ተን ትቢለን?

- አላሁ የዕለም። አናዲ እለን ለከሰሰ እብ ሐሰት አዜ እላተ ይእብለኪ።

- ምን ዕምር እሊ እበን ወለዐል እግል ትንበር ለትቀድር ለውሐት እግል ትርሰሚ ተሐሰቢ ሚኢኮን?

ኦቱኩ ሰኒ ዘሀጃኒት ትመስል ዐለት።

- ክምሰል እለ ለትመስል ሰእየት እት ባልዬመ ክሪት ኢተአምር፣ ላኪን ለዕጨይ ናይ እለ ደብዐት፡ ክመ ዕጨይ ጅኔነት “ካንሶረ” ለእምብራጦር ኢትበቅል ወኢተአብር ወእሊ ኩሉ ወላዊል ሐበትመ ኢወደየ። ወምን ረቢ ከልቀየ አስክ እለ ለሓለተ በታተን ሐቴመ ኢትበደለት ወኢትቀየረት። ለተርቲባትለ እበን ላቱ እምበል ሽክ ክመ እለ ዐለ ሀለ።

- ስምዒ ኦቱኩ፡ አነ ሓጃት ምን ልትበደለ ወምን ፈንየ ለሐይስ እብል፣ ወዲብ እሊ አዜ ለሀሌነ ዲቡ ወቅት፡ እብ ሰቡበለ እት አኖሺመ ለወዴኮሀ ላሊ፡ እሲት አልሰይድ ኡኪ እግለ ለውሐትዬ ናይለ መሻትለ ሻሂ ተማም ሹጥጥተ ወክትፍተ ተሀሌ።

- ለውሐት ሰኒ ሙሀመት ተ ለዐለት።

- አማንኪቱ?

- ስምዒ ካይኮ፡ ለሔሰየ አሸቃላትኪ አስክ ቤት አልሰይድ ኡኪ እግል ትንስእየን ተሐሰቢ ሀሌኪ?

- ሰኒ። አስክለ ዶል ለምራድዬ አተምማተ።

- ብዙሕ ዶል እሰእልትኪ ሀሌኮ። እለ መርባት ለእለ ትብሊ ሀሌኪ ሐቀ እለ ተሀዲጋ እግል እስመዐኪ የሐዜ!

- ፍሀመትኪ ሀሌኮ፣ ላኪን ሰኒ እግል እፍሀሙ ለኢቀደርኮ ጋር ሀለ ምን ገብእ፡ ጽንዒነ አንሳይት ለዲበ ሀላቱ። ወእተ ክምሰልሁመ እሊ መቅዘን።

- እሊ መቅዘን ....

ኦቱኩ እግለ አጨብዓት ካይኮ ጫቅመት ዲብ እንተ እብ ክርን ድህርት ክምእለ ቴለተ።

- ኦቱኩ፡ እንቲ አስክ እለ ምን ኩሉ ልብኪ ትፈትዩ ሀሌኪ ወሀቱመ እተ ክምሰሌኪ አስክ እለ ሻማትኪ እት ልቡ ዓቅሩ ሀለ። እሊ ሀዬ እተ ምሴት ለምስል አክራናትለ መደወኖታት ሰመዕነ ዲበ ምነ ፈሀምኮሁ።

ኦቱኩ ኢበልሰት ዲበ።

- አነ ሐት ሐቴ መረት እግል ርሕዬ እትሰአል ዲብ ሀሌኮ፡ ሐቴ እሲት ትከርሀ እት ሀሌት፡ እት ልበ አክል እለ ከራሀየተ ለትገብእ ፈተ ለኢተአቴ እቡ ሰበብ ሚቱ እብል?

- ካይኮ፡ አዜ እለ ሀግየ እለ ተአብለኪ ለሀሌት ሚተ?

- ምን ኣመረ የምክን ንኢሸ ሰበት ሀሌኮ ገብእቱ። ምናተ እለን ብለቅ አቅመትኮ ምን ገብእ፡ ለሰብ ለበዲር እግል እለን ብለቅ እብ እሊ እሉ እንርኤ ለሀሌነ ንዛም ለረተበዉ ልትካየሎ እግልዬ ሀለው። ወምስል እሊ አስክ እለ ደረጀት ለእት ኩብዶም ለሀለ ሕሳብ ለእዋግም እበ እግል እብጸሕ ኢቀደርኮ። እለን ብለቅ እለን ዲብ እለ ለእተ እንርእየን ሀሌነ ሓለት እግል ልብጸሐ፡ ላዝም ብዙሕ አዝማን ሓልፋት ሀለየ። አነ ላኪን እተ ወቅት ለሀይ፡ ሐዲሳት እት እንተን ሚ መስለ ለዐልየ ገብእ ለልብል ሰኣል ተቀብ ልብል እቼ ሀለ።

- እተ ወቅት ለሀይ ለዐለ እለን መዝሀር እግል ነአምር ሰዱድ ጋር እንዴ ገብአ ልትሰምዓኒ።

- አነ እለን ብለቅ እለን እግል እርሰመን ገብአኮ ምን ገብእ፡ እግልዬ ለልዐጅቡኒ ሽክል ወሕብር እግል እወሰክ ዲበንቱ። ወአዜ አዜታይ እብ እሊ ሽክል እሊ ክም ትረተበየ እግል አምስለን ቱ።

- ምን ኣመረ የምክን ትትዐወቲ ከትረሲመን ገብእ።

- ኦቱኩ፡ እለ ጅኔነት ለጸንሐቱ ወቅት ምን ዕምርዬ ወዕምርኪ ረይም።

- እለ ሽክ አለቡ ዲቡ። ምናተ እላመ ምን ትገብእ፡ ዳእመን ወእግል ዲመ አልዳይም እግል ትንበር ላቱ ኢትቀድር።

ኦቱኩ ክምሰልሁ እት ትብል ፈጅአተን ለገሮበ አርዐደ።

ልባብ

ረቢ ልርሐም

ሐቴ ምዕል፡ ለሙወዘፌን ባክለ አካንለ ሽቅሎም ዶል በጽሐው፡ ለውሐት ዐባይ እተ ቀደምለ ዐቢ ባብለ ሽርኮት እት ተሀንጦጥል ጸንሐቶም። ለለውሐት ክም እለ ለትብል ሐብሬ ክትብት እተ ዐለት፡-

“ማሌ ዲብ እለ ሽሪኮት ዐቦትኩም ለዐንቅፍ ወገጽ ቀደም እግል ኢተአሳድሮ ታክልኩም ለዐለ ነፈር ትረሐመ። ከአልፋትሐ እግል ሊዴ ለለሐዜ እትለ እግል እሊ ጋር እሊ ዱሊት ለሀሌት ሳለት እንዴ አተ አልፋትሓሁ እግል ለአብጽሕ ንትረጄ”!!

ዶለ ሰልፍ ለሙወዘፌን ከበር ሞት ኦሮት መለሀዮም ክም ሰምዐው ሰኒ ተአሰፈው። ምናተ ሐር ኦሮትከ ለነፈር ለዐቦቶም ወዐቦት ሽሪኩቶም ታክል ለዐለ እግል ለአምሮ ተሀንደደው! ለሙወዘፌን ጀናዘትለ ነፈር እግል ልሳርሖ አስክለ ሳለት እት ለአቱ አንበተው። ፖሊስለ ሽሪከት ዐመልየትለ ኣቲ እብ ኖሶም እንዴ ነዘመወ ለእናስ ክፉን እት እንቱ እግል ልርአው እብ ኦር ኦሮት አሰር ሕድ እት ለአትዎም አንበተው።

ወደለ እትለ ከፈን ክኑዝ ለዐለ ነፈር ለረአ ከምን ሀግየ አፉ ልትለገም ወምስል ርሑ እት ሀጋይን ልትሽመም ዐለ።

እትለ ሐንለ ከፈን ዐባይ መዐፍየት ክሪት ዐለት። ደለ እትለ ከፈን አቅመተ ከለመዐፍየት ሱረቱ እትለ ቀበትለ ከፈን እንዴ ዐክሰት ተአርእዩ ዐለት። ወእትለ ባከ ንኢሸ ላፍተት ክም እለ ለትከተበ ዲበ ዐለት፡- ዲብ እለ እዴኒ፡ እት ቀደም ዐቦትከ ወጥሙሓትከ እግል ልብጠር ወገጽ ቀደም እግል ኢተአሴርር እግል ልትከለከ ለቀድር ኦሮት ነፈር ሌጠ ሀለ። ሀቱ ሀዬ፡ እንተ ኖስካ ቱ።

ዝሩፍከ ወአውዳዕከ ምዲርከ፡ አው መልሀያምከ፡ አው እሲትከ አውመ ሽሪከትከ፡ አው አካን ሽቅልከ አው ቀዳሚት ሓለትከ ሰበት ትቀየረት ኢትትቀየር።

አውዳዕከ እንተ ሌጠ ዶል ትቀየርካ ቱ ለልትቀየር።

እዴነ ፍጃን ቡን መራር ተ፡ ወደለ ግሩማት ላተን ሓጃት ክም ክቦባት ሱከር ተን፡

ወለመዕለቀት ዲብ እዴከ ሀሌት፣ ከግድም ለፍጃከ ክም ምራድከ አጣዕሙ።

ተበሰም

ኦሮት ግሉል ቀደም ሞቱ። ዶል ለእለ እመይታ ተ ለከፈፍለ ገሮብዬ፡ እምበለ ሐግነት፡ ኩሉ ብሩዕ እቡ ሀሌኮ ቤለዮም። ሀቶም ሀዬ ለሐግነት ሀዬ ደሐንካቱ አፎ አትረፍካሀ ቤለዉ፣ ኢትጽበጦ ዲብዬ ለፈቃዲትዬ ሰወር ዐድነ ብዲበ ቤለዮም።

ፈን ወዓዳት

መሐመድ ዳፍለ

መህራጃናትን ምሕል ዓዳትን !

ለዲብ ክል ሖል ዲብ ኣሰመረ ሐረት ኤክስፖ እብ ደረጀት ወጠን ለገብእ መህረጃን ኤርትርየ ዮም ዓመትመ ናይ ሰነት 2024 መህረጃን ኤረትርየ ወዝክረት መህረጃን ቦሎኘ 50 ሰነት እብ ነያረት እግል መደት 9 ኣምዕል ሐቀለ ኣተላለ ማሌ ለሀ ቀዳሚት ዮም 18 ኦጎስት 2024 ረስሚ ተ'መ።

እሊ ናይ ዓመት መህረጃን ክምመ ሐልፈ መህረጃናትነ ምሕል ዓዳትነ ወውሕደት ቀምያትነ እንዴ ገብኣ፡ ምነ ሰስ ኣቃሊም ዐድነ ወምን ካርጅ እብ መጽኣው ምዋጥኒን ጋምል እት እንቱ ኣሰመነ። ዲቡ መዓርድ ኣቃሊም፡ ንዳቅ ኣብያት፡ ዝቤ ኣክትብት፡ መዓርድ ስወር፡ ዕፌ ዓዳት ነኣይሽ ወዐባዩ፡ ባዛራት፡ በሀል ነባሪ ወሰሚናራት እቡ ጋምል ወንውር ዲብ እንቱ ለሴዕ ኣምዕል ክምሰል ሐቴ ኣምዕል ተመየ።

ክል ኣቅሊም ዓዳቱ ወንዳቅ ኣብያቱ ለሽሬሕ እቱ ቀወሺ እንዴ ወደ ምስል ዓዳቱ ለትኣምር እት ሀለ፡ ኣቅሊም ቅብለት በሐር ቀየሕመ እት ክምሰልሀ። ዲብ ገዲመት መሐደሮሁ እግል ቀምያት ትግሬ፡ ሳሆ፡ ዐፋር ወረሻይደ ለሽሬሕ ንዳቅ ኣብያት ወዓዳት ለከሰሰ ጽበጥ ኣዳሌት። እትሊ ናይ ዓመት ሀዬ እብ ሰበት ንዳቅ ኣብያት ቀምየት ትግሬ፡ ክምሰልሁመ ምስሉ ለገይሰ እብ ሰበት ጽዋር ክምሰልሁመ ስራይ ዓዳት ለከሰሰ ጽበጥ ቅዱም ዐለ።

ከእብለ መናሰበት እለ ዲብ ሐረት ቅብለት በሐር ቀየሕ ለሀሌት ዓዳት ትግሬ ለሽሬሕ እብ ሰበት ንዳቅ ኣብያት ልግበእ ወብዕድ እተ ኣዳሌናሁ ጽበጥ ኣሰልፍ እብ ሰበት ንዳቅ ኣብያት ክምሰልሁመ ዲብ ከርስ እሊ ኣብያት እሊ ለሀለ ኣርዛቅ ወሰርጎ ኣመሮት ምህምቱ።

ከኣሰልፍ እብ ሰበትለ ንዳቅ ኣብያት ቀምየት ትግሬ ወመናበረት ለመድ ለትከሰሰ ዲብ ሐረት ለረከብናሁ ብሮሸር ኣሳስ እንዴ ወዴነ እግል ንርኤ፡

ምነ ዲብ ኣቅሊም ቅብለት በሐር ቀየሕ ለነብረ ሰስ ቀምየት - በሀለት ትግሬ፡ ሳሆ፡ ትግርኘ፡ ዐፈር ረሻይደ ወብዳውየት፡ ለበዜሕ ገቢል ለትመልክ ቀምየት ትግሬ እት ገብእ፡ እት ቀላቅሎታት ምፍጋር ጸሓይ ወምውዳቅ ጸሓይ ወእት ገሌ ከፈፍል ረወራት ኤረትርየ ትነብር። ቀውምየት ትግሬ፡ እት ኣቅሊም ቅብለት በሐር ቀየሕ እምበል እት ምዴርየት ገልዐሎ እግል ክለን ለሴዕ ምዴርያት ናይለ ኣቅሊም በሀለት ግንደዕ፡ ፎሮ፡ ሽዕብ፡ ኣፍዐበት ቅሮረ፡ ነቅፈ ኣዶብሐ ባጽዕ ወእተ ክምሰልሁመ ጀዛይር ደህላክ እሙድድት እንረከበ። ገቢል ትግሬ ክሉ ሐቴ ህግየ ልትሃጌ ወእምበል ሕዳም ክሳትን (ህቶምመ እት ኣቅሊምነ ለይህለው ክሉ እስላም ቱ።

መንበሮ ናይ ለእት ጋድሞታት ምፍጋር ጸሓይ ለነብር ገቢል ትግሬ፡ እት ርዕዮ ትተንከብ። እት ከረ ምዴርያት ፎሮ፡ ሽዕብ፡ ኣፍዐበት ወገሌ ክፋል ናይ ምዴርየት ነቅፈ ለነብር ገብሊ ህዬ ምነ ሐን ከረም ለረክበ ዝላም ወምን ከበሳታት ለልውሕዝ እቱ ወሓይዝ እት ልትነፈዕ፡ ወራታት ሐርስ ለኣገዴ። ገሌ ሑዳይ ምን እሊ ገቢል ትግሬ ህዬ፡ መንበረቱ እት ወራታት ትጃረት ትተንከብ። ለእምርት ክሳር ገቢልል ትግሬ ኣከለት እት ገብእ፡ ምን ዕፋን ወማሼለ ትዳሌ። ጽብሐ ህዬ፡ ሐሊብ ወሔሳን ቱ። ሐሊብ መጢቁ ወሕቃኑ ክሉ ትጸበሕ። ሐሊብ እት ዐሙር ወከሮት ኣው ሕሩም ለልትበሀል ኣግርበት ልትሐለብ። እት ሀወት ኣው ሖፈት ህዬ ልትመሀጽ። ኣከለት እት ከሌዕ ኣው ዕንት ትትበሀሽል። ኣከለት ክምሰል ትብሽለት ህዬ እት ጢሾ ኣው ዐግሎ ትትዐገል። ለእብ ርዕዮ ንዋይ ልትናበር ገቢል ክሳር ለእምርት ሐሊብ ወሰጋ ቱ። ነበሪት ብዕድመ እብ ቅያስ ሑድ ልሙድ ቱ።

ኣብያት

ቀውምየት ትግሬ ለመንበሮሁ እት ርዕዮ ንዋይ ወስብክ ወሰግም ለኣተንከበ ገቢል ትግሬ፡ ለኣግደ ናይ ዓዳት ቤቱ ናይ ለዘበን ለቅዱም ሕማር (ሰዩክ) ወኣብሎ (ክቦ) ልትበሀል። ቤት ዕያል ላቱ ሕማር ዐቢ ልግበእ ወክቦ፡ ክል ገኣቱ ምነ እት ድዋራት ለልትረከብ መሻቀዩታት ወኦርዛቅ ልትሽቁ። መዳብእ ወሐግያት ህዬ ምን ልሕጽ፡ ድርቅ ወሽዲስ ለልሽቁ ሕረብ ወጭንዓባታት ቱ።

ቤት ትግሬ፡ ለጥናበ እብ ኣክለት ዕጨይ ልትከለል። ምን ልሕጽ ወሽዲቅ ክምሰልሁመ ገኖ እብ ልሽቁ ሓባል ህዬ ትሳደድ ወትትኣሰር። ኣብያት ቀምየት ትግሬ፡ ክልኦት ጅንስ ቱ። ሰዩክ (ሕማር) ወኣብሎ ኣው ክቦ ልትበሀል። ሰዩክ ኣው ሕማር ምን ክቦ ፈዬሕ። ክቦ ለልትበሀል ጅንስ ኣብያት ህዬ፡ ክቡብ እት ገብእ፡ ምን ሕማር ጸብብ። እምበል እሊመ ምን ዕጨይ ለልሽቁ ወሰዐር ለልጣነብ መዕደኒ ለልትበሀል ኣብያትመ ልትነፈያ። መብዝሑ ዶል እት ከረ እተ ዘበን ለቅዱም ሰምሀር ልትበሀል ለነብረ ምድር ወደዋዬሕ ኣፍዐቦታት እት ደገጊት ሳብት ለነብር ገቢል ልሙድ ቱ። ኣጽማድ ወርቀይ፡ እግል ቤት እት ምድር ለለኣሰብተ መባትክ ለለሐድድ ወጥናበ ለጸውር ገረንገሬ ቱ። እብ ኣስማጠ ወቀዳመ ለልትዋተድ ኣጽማድ ወምን ረሐር ለተሌ ህዬ ረዕዳብ ልትበሀል። ለቤት እግል ትተረድ ወትትሳደድ ምን ገጽ ከደን ኣምቱድ ልትዋተድ እግለ ወዲቡ ትትኣሳር። መስረጥ ለልትበሀል ለተረደ ምግብ ናይለ ርቀይ ለገብእ፡ ዕሜይ ቱ። ታክያት እት ምግብ ናይ ለቤት ለትትወተድ ወለቤት እተ ለትትዐገል ተ። ጥናብ (ልባስ) ለልትበሀል፡ ተኮብ ኣው ሽዲቅ ናይ ጀረጥጥ ድበል ቱ። ሕረብ፡ ምን ልሕጽ ኣው ሽዲቅ ለትትሽቁ ሐጋይት ቱ። ኣክረት ወጭንዓባታት፡ ምን ድርቅ ልጡም፡ ሽዲቅ ወተኮብ ልትሽቁ። ምን ሽዲቅ፡ ልሕጽ ኣው ገኖ ለሽቁይ ሓባል እቡ ህዬ ልትኣሰር ወልትሳደድ። ሓባት መኣከብ ዐፍሽ ክምሰል ዶላብ ወሳይድ እት ገብእ፡ ምን ልሕጽ ኣው ሽዲቅ ልትሽቁ። ሽግዒመ ለክምሰልሁ። ኣክለት፡ ትኮብ ምስል ርቀይ ኣው ኣጽማድ እንዴ ረግዘ እት ሕድ ለጸብጥ ዕጨይ ቀጣይን ወበልሐት ቱ። ዐርቀይ፡ መስኩብ ጼዋ ቱ። ምን ደንቀ ልትሽቁ። ኣክረዐት፡ ተራሳት ወጋድሞታት ህዬ ጸውሩ። እሊ ሑድ ምነ ብዙሕ ምስል ንዳቅ ኣብያት ቀውምየት ትግሬ ለልጻበጥ ቱ።

ብዕድ ምነ ዲብ ብሮሸር ለዐለ ጽበጥ ኣብያት ትግሬ ወኬን ምስለ ዮም ዓመት ዲብ መህረጃን ማጽኣም ለዐለው ወእብ ሰበት እናስ ለጸውሩ ጽዋር ክምሰል ሰይፍ፡ ገለብ፡ ረክበት፡ ኣብሪቅ፡ ሞረ ወሕኖነ ምስል ኣልሓጅ መሐመድ ሰዒድ ክምሰልሁመ ምነ እብ ለመድ ሽዐብነ ለልሳሬ እቡ ሰራይ ጉሉላይ እብ ኣሰይደ ጅምዕየ ዑስማን ክምሰልሁመ ዲብ ከርስ ቤት ለህለ ለትፈናተ ኣግርበት ምስል ኣሰይደ ከዲጀ መሐመድ ዐሊ ለወዴናህ መቃበለትመ ዐለት። ከእግል ዮም ምስል ኣላት ኣው ኣግርበት ቤት ለገይሰ ምነ ዲብ ቀበትለ ሕማር ለእንረከቡ ኣሽየእ ኣሰይድ ከዲጀ እብ ፋዬሕ ሽርሐቱ እግልነ። ሀቱ ህዬ ዲብ ከርስ ቤት ብዙሕ ኣሽየ ህለ።

ክምመ እት ለዐል ለእምቤለ ቤት ሕማር ኣስክ ሰዩክ ለለሽቁ ምኑ ርቀይ፡ ረዐዳብ፡ ወእግል

ኣሰይድ ኣልሓጅ መሐመድ ሓምድ ሲዒድ

ኣሰይደ ጀምዕያ ዑስማን

ኣሰይደ ከዲጀ መሐመድ ዓሊ

ጥናብ ለገብእ ተካይብ ወድበል፡ ህለ። ክል ርቅየት ከናየ ስሜት በ። ዐርቀይመ እብ ትራስ ወጋድሞታት ክምሰልሁመ ምን ደንቀ ለልሽቁ ወእብ ገኖ ልልትኣሰር ኣርቀይ ህለ። ክምሰል ንጻፍ ለገብህዬ ግልደት ብዕራይ ኣው ወኣት እንረክብ። ዝያደት ዲብ ኣብያት ለንትነፈዕ እቡ ሓጃት ህዬ ክምሰል ከረ ገኖ፡ ከዐሌ፡ ኣው ሽዲቅ፡ ልሕጽ ወከላት ህለ። እትሊ ምን ገኖ ለልሽቁ ኣሽየእ ረኤነ ምንገብእ፡ ክምሰል ከረ፡ ግርም ንኡሽ ወዐቢ ክራር፡ መሽዐሊብ፡ ወሲደት፡ ሓባል ኣው ጠፍር፡ ህወት ወሐርብ፡ ገለብ ቤት ሰይፍ፡ ረክበት፡ ዐራት፡ ሽባተት፡ ጠብል ረክበት ነፌት መሰወድ እንጋረፌን ወለመስሉ። ምን ከዐሌ ህዬ ተካይብ፡ ሰጋይድ፡ ሽንኬባይ ወዐራት፡ ምን ልሕጽ ኣው ሽዲቅ ቅራረት፡ ሕርበት፡ ሓባል፡ ሖፈት፡ ዐሙር ወኮራት፡ ሽላይክ ወዘማይም ክምሰልሁመ እት ኣካን ዶላብ ለንትነፈዕ እቡ ሓብ ወሽግየት፡ ምን ከላት ህዬ ክምሰል ሕሩም ኣው ከልዕ፡ ኣብሪቅ ወብዕድ ክምሰል ህለ ኣሰይደ ከዲጀ እብ ተፋሲል ዲብ ተርኤነ ሽርሐት እግልነ።

ኣድም ኣብሓሪሸ

ኣስመረ ቢራ፣ ሳልሳይት ደረጃ ሓጠጠ

ዐባዩ ድረቅ ኮበራት እግር ኣቅሊም ምግብ ኣስመረ ቢራ ወኣልተሕሪር፣ ሰንበት-ዐባይ 18 ኦክስት 18ይት ወናይ ደንጎበ ትልህያሆም ዲበ ትዋጅህው እተ ትልህየ ሱፐር ዲቪዝዮን ‘ኤ’፣ ኣስመረ ቢራ ደረጃቱ ለልዐቅብ እበ ፍገሪት ረክበ።

ሳዐት 4፡00 ኣልዐስር ለገብኣት ትልህየ ክልኢቱ ፍረቅ፣ ቢራ 33 ንቅጠት ወኣልተሕሪር 32 ንቅጠት እበን ሜዳን ትከረው። ኣልተሕሪር ዲብ ሳብዓይት ደቂቀት ሜሮን ዐንዶም እበ ኣተዩ እሎም ጎል እግል ዕርፍ ምን ጽባብሑ 1-0 እት መሬሕ ፈግረ።

ሜሮን፣ እት 50 ደቂቀት ናይ ካልኣይ ሾት እግል ፈሪቁ ወርሑ ካልኣይ ጎል ሰበት ኣተ፣ ኣልተሕሪር ሜርሒቱ ደረዐ። እብለ ፍገሪት ህዩ፣ ዲብ 3ይት ደረጃት እግል ልዕረግ መሰኢት ዐለ እሉ። ምናተ፣ ኣስመረ ቢራ ዲብ 77 ደቂቀት ቅያር እበ ለኣተ መተልህያዮም ናሆም ተሰፋሚካኤል ጎል ሰበት ኣተው፣ ትልህየ 2-1 ገብኣት።

ወቅት ንዙም እንዴ ተ’መ ወሰክ ሰቦዕ ደቂቀት ትረከበ። እትሊ ኣስመረ-ቢራ፣ ዳንኤል መሓሪ ዲብ 96 ደቂቀት ጎል ሰበት ኣተ እሎም፣ ትልህየ 2-2 ተዓደለት። ምን ልትዓደል በክት ሐጠጦት ሳልሳይት ደረጃቱ ለረክብ ኣስመረ ቢራ ህዩ፣ ለትልህየ ደሮን ክም ተምም እሉ ትጸገመ ወተዐወተ እበ። ወእብሊ ንቀጥ ኣስመረ ቢራ ዲብ 34 ሰበት ትወቀለ፣ ሳልሳይት ደረጃቱ ናይ እሊ ምውሰም ኣድመነ፣ ወኣልተሕሪር እብ 33 ንቅጠት ደርቡ ራብዓይ ተርቲብ ጸብጠ።

እሰልፍ እት ጅግረ ሓምሳይት ደረጃት ምን ነሰእ ትልሁያም ለዐለው ፍረቅ ማይ ተመናይ ወኣዱሊሰ እት ገብኣ፣ ክልኦት በክት ልታኬ ለዐለ ኣዱሊሰ ዲብ 90 ደቂቀት ዘመን ትልህየ፣ እብ ካልድ ዐብደለ ዎሮ ጎል ሰበት ረክቡ ትልህየ 1-0 ተመት ወሰለሰ ንቅጠት ከሰቡ። ካልድ ናይ እለ ትልህየ ለሔሰ መተልህያይ ዲብ ልትሐሬ፣ ፈሪቁ እብ 27 ንቅጠት ሓምሳይ ደረጃቱ ጸብጠ። ማይተመናይ ህዩ፣ እብ 21 ንቅጠት 6ይ ገብኣ።

እሊ ጅግረ እተ ትመጽእ ሰንበት ቱ ለተምም፣ እምበልሁመ፣ ሻምፕዮን ካልኣይ ዲቪዝዮን ኣቅሊም ምግብ ለሐልፈ ሰኑበት ትልህያታቱ ዋዲ ዐለ። ቅዋት በሐር እግል ጸጸራት 2-1፣ ገጀረት እግል ኣርበዕቴ-ኣስመረ 2-0፣ ደንደን እግል ኣኽርየ 1-0፣ ፓራዲዞ እግል ቅዋት በሐር 3-2፣ መአሰሰት ብቅል ወተዋብ ንዋይ እግል ባንከት ተጃረት 6-1፣ ገዛ ባንዳ እግል ማይ-ተመናይ 1-0 ዲብ ቀሉቦም፣ ሰንበል ወመረብ ሴቲት 2-2፣ ወዕዳጋ-ሐሙስ ወቲራቮሎ ህዩ 1-1 ደሮን ክም ትፈናተው፣ ዕላቃት ዓም ናይለ ፈደሬሽን ኣከደ።

ጅግራታት ጀብሀት ምግብ ልተላሌ

ዕዉታም ዐጀላት

ጅግራታት ርያደት መርከዝየት ጀብሀት ምግብ፣ ሰንበት ዐባይ ናይ ኮበራት እግር ወብድረ ዐጀላት ጅግራታቱ ዋዲ ዐለ። እት ኩረት እግር ኣዋል፣ ኪሎማ እግል ዘረ 3-0፣ እንዴ ቀልበየ እት ሰር ነሃየት ጅግራታት ሓልፋት ህለየ። ኣግዋል ለኣተየ ረህዋ ህዝቅኤል፣ ወደብ የማኔ ወሮዳስ ትኩእ ተን።

እት ናይ ውላድ ትልህየ ኩረት እግርመ፣ ያበል እግል ደንደን 4-0፣ እንዴ ቀልበው እት ጅግራታት ሰር ነሃየት ሻረኩቶም ኣድመነው። ያበል ደዓም ሀርማለ ጅግረ ጋብእ ክም ዐለ ለልትዘከር እት ገብእ፣ የም ዓመትመ ፈሪቅ ያበል እብ ኩረት እግር ወሾሊቦል እብ ውላድ ወኣዋልድ እት ትልህያታት ሰር ካቲመት ዕዱይ ህለ።

እምበ እሊመ ክልኦት በክት ናይ ቀሊብ ወደሮን ዲብ ቡ እት ትልህያታት ሰር ካቲመት እግል ልሕለፍ ለወጅቡ ፈሪቅ ዘረ፣ እግለ ምን ልትዐወት ሌጠ ለልሐልፍ ፈሪቅ መርሃዊ፣ 2-1 እንዴ ቀልበዩ እት ትተሌ መርሐለት ጅግራታቱ ዕዱይ ህለ።

ሰለሰ መራሕል ለዐለ እቱ ጅግራታት ዐጀላት፣ ሰንበት ዐባይ ዲብ ደቀምሐሬ ኣክተመ። እትሊ 45 ዱረት (72 ኪሎምትር) ለገልበበ ጅግረ፣ ክልኤ ሾላተ ከሲብ-ንቃጥ ዐለየ። ለሰልፋይት ናይ 15 ኪሎምትር ሴም ግርማይ ምን ፈሪቅ መርሃዊ እት ነስኣ፣ መተልህያይ ኪሎማ ሄኖክ ጎይትኦም፣ ወመተልህያይ ዘረ ሰሚር ብርሃን ካልኣይ ወሳልሳይ ኣተው።

እተ ዲብ 30 ኪሎምትር ለዐለት ሾላተ ህዩ፣ ናሆም ብርሃኔ ወኢሻን ሮቤል ምን ፈሪቅ ዘረ፣ ወሴም ግርማይ ምን ፈሪቅ መርሃዊ ደርብ ሕድ ተዐወተው ዲቡ።

እብ ንቀጥ ክእሉል ኢሻን ሮቤል 35 ንቅጠት እበን ኣወላይ እት ፈግር፣ መዳልየት ደሀብ ወ2000 ነቅፈ፣ ሰሚር ብርሃን እብ 27 ንቅጠት ካልኣይ፣ መዳልየት ወርቅ ወ1500 ነቅፈ፣ ሳልሳይ ህዩ፣ ሮቤል ከሰቴ እብ 16 ንቅጠት፣ 1000 ነቅፈ ወመዳልየት ኣስራዚ ተዐወተው።

ከበር መትባድረት ኤረትርያን ሰብ ዐጀላት

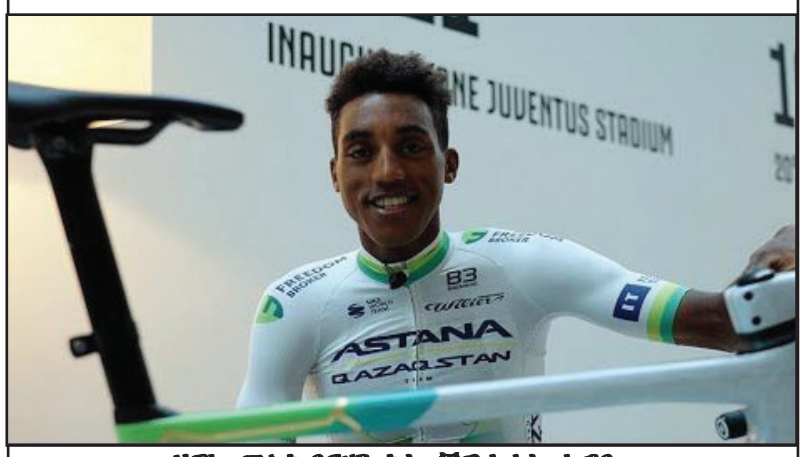

ሄኖክ ምሉእብርሃን እት ጅግራታት ኣሮበ

ኣሮበ ቅሳነት እት ምህሮ ዩሲኣይ

ኤርትሪ መትባድራይ ናዲ ኣስታና ሄኖክ ምሉእብርሃን፣ ዲበ ሻርክ እተ ለኣስመነ ዱር ፖላንድ፣ እት ዕሙማይ ወቅት 67ይ ደረጃት ጸብጠ ከትልህያሁ ኣትመመ።

ሄኖክ፣ እትሊ ሐቴ ናይ ብሕቶት ክሮኖ-ሜተር ጅግረ ወቅት ወሰሰ ብዕዳት መራሕል ለዐለ ዲበን ሰቦዕ ናይ መርሐለት ጅግራታት፣ 42፣ 63፣ 129፣ 110፣ 100፣ 33 ወ62 ደረጃት ኣተ።

እትለ ሰነት ጎነ ኣስክ እለ እት 57 ኣምዔላት ጅግረ፣ 8,339 ኪሎምትር ለሰወገ ሄኖክ፣ 206 ናይ ዩሲኣይ ንቀጥ እክእሉል ህለ።

ካልኣይ ለሸፍገ መትባድራይ ኤርትሪ ናይ ሰነት 2024 ለትረተበ ሄኖክ፣ ዮም 25 ኦጎስት እት ናይ ፈረንሰ ናይ ሐቴ ምዕል ጅግረ እግል ልሻርክ ቱ። እትለ ጅግረ ሻምፕዮን ዱር ኤረትርየ 2024 ለትዐወተ ናይ ናዲ ሊድል ትሬክ ናትናኤል ተሰፋጼን’መ እግል ልትጃገር ቱ። እሊ ምቅያስ ዩሲኣይ ለቡ ናይ ክላሲክ ብድረ ዐጀላት፣ 260 ኪሎምትር እግል ልገልብብ ቱ። ዮም ዓመት እግል 88ይት ኢነቱ ገብእ ህለ።

እት ሊድል ትሬክ ለልተልሄ ኦሊምፕያይ መትባድራይ ኣማኑኤል ገብሬእዝጋብሄር፣ ዮም ኣርቦዕ እት ጀርመን ዲበ ገብእ ጅግረ ዐጀላት እግል ልሻርክ ቱ። ጅግረ ዴትሽላንድ እግል 39ይት ዶሉ ገብእ ለህለ፣ ኣርበዕ መርሐለት ለቡ ጅግራ ቱ።

እምበል እሊመ፣ እት ፈረንሰ ናይ ዩሲኣይ ምንሐት ተዕሊም ዐጀላት ራክበት ለህሌት ምን ናዲ ሰራይር ሳወ ቅሳነት ወልዴሚካኤል፣ ሰኒ ትሄርር ክም ህሌት፣ መደርቢነ ሐበረው። ለመሕበር እተ ነዘሙ ጅግራታት ትሻርክ ለህሌት ቅሳነት ማሌ እተ ወዴተ ጅግራሁ፣ ኣወላይት ክም ፈግረትመ ለበጽሐተነ ሐብሬ ተኣክድ። ቅሳነት፣ እት ሰነት 2023 ወ2024 ሻምፕዮን ብድረ ዐጀላት ኣዋልድ ናስኣት ተ!

ፕሪመር-ሊግ ናይ 2024/2025 ሒን ጅግራሁ ለኣነብት

ለድቁብ ፍረቅ ዱለት እንግሊዝ፣ ለሐልፈት ጅምዐት 16 ኦጎስት ናይ ሰነት 2024/25 ምውሰም ጅግራታቱ ኣንበተ።

ዲብ እሊ ምን ጅምዐት ኣስክ ማሌ ምሴት ገብእ ለኣስመነ ጅግራታት ኮበራት፣ ኣርሰናል እግል ኤቨርተን 2-1፣ ኒውካሰል እግል ብሬንትፎርድ 4-2፣ ማንቼስተር ዩናይትድ እግል ብራይቶን 2-0፣ ኖቲንግሃም እግል በርንለይ 2-1፣ ክሪስታል ፓላስ እግል ኣስቶን ቪላ 5-0፣ ቼልሲ እግል በርንማውዝ 2-1፣ ሊቨርፑል እግል ዎልቭስ 2-0፣ ፉልሃም እግል ሉተን ታውን 4-2፣ ማንሲቲ እግል ዌስትሃም 3-1፣ ወቶተንሃም እግል ሼፊልድ 3-0 ቀልበዎም። ለልኣትፈክር ምን ዐስር ትልህየ ለትዓደለት ሐቴ ትልህያመ ኣለቡ!

መህረጃን ኤረትርየ 2024

ዝክረት 50 ሰነት ቦሎኛ

ዲዛይን - ታእዛዝ ኣብርሃ
ስወር - ሳልሕ ዓብደልቓድር
ክብሮም ጻሃየ
ኣብርሃም በየነ